veto
ALGEMENE STUDENTEN RAAD

Weekblad. Jaargang 10, '83-'84.
Nr. 8, dd. 17 november 1983.
V.u. Luc Baltussen, Van Evenstraat 2d, 3000 Leuven. Tel. 016/22 44 38.

Abonnementsprijs: 50 fr. (studenten), 150 fr. (niet-studenten), 350 fr. (steun). Te storten op rek. nr. KB 431-0079541-68 t.n.v. ASR-VETO, Van Evenstraat 2d, Leuven, met vermelding van 'VETO-abonnement' en evt. nr. studentenkaart.

Redakties steeds op vrijdag om 17 uur (open voor ieder) op 't Stuc, E. Van Evenstraat 2d, 1ste verdieping. Artikels binnen op donderdag voor verschijning, advertenties op vrijdag voor verschijning.

VETO is een publikatie van de Algemene Studentenraad Leuven.

EN VERDER

Het feminisme in opmars! Er zijn *166 studenten méér* ingeschreven aan deze unief (KUL en KULAK) dan vorig jaar. Hier in Leuven zijn er 127 mannelijke studenten minder, en 313 vrouwelijke meer. Geen paniek echter voor onze seksistische broeders: mannen blijven hog fiks in de meerderheid: 11.688 versus 8.454. 'Een betere verhouding dan bij ons' zouden sommige parlementsleden zeggen... □

Gebouwenpolitiek KUL:

KUL graast sociale walletjes af

De gebeurtenissen rond de 'Kantien' van 't Sportkot (cf. Veto van vorige week) trekt eens te meer de aandacht op de merkwaardige politiek van de Kul i.v.m. gebouwen én sociale sektor. De eerste vraag die rijst, is immers: wanneer vliegt de Alma ook uit haar gebouwen in de Van Even - straat, in de Bondgenotenlaan en elders? Het uitbatingsstatuut van de Alma in deze gebouwen mag dan al verschillen van het wankele statuut dat zij in de Kantien hadden. Feit is, dat de akademische overheid altijd kan beslissen de Alma failliet te laten gaan, waardoor de gebouwen automatisch haar eigendom worden. We doen hier misschien een boude veronderstelling. Toch is het een teken aan de wand, dat precies daar, waar de sociale sektor (den Alma) nog winst maakt, de unief besluit haar eruit te zetten. Efficiënt? Niet voor de sociale sektor.

Er is meer materiaal, om boude veronderstellingen te funderen. Het is immers een slechte gewoonte van de akademische overheid aan het worden, de sociale sektor (de Raad voor Studentenvoorzieningen) te laten opdraaien voor de werking van de akademische sektor. Het truukje, dat hiervoor dienst doet, wordt nog amper gekamoefleerd.

Zo krijgt de dienst Studentenvoorzieningen tegenwoordig fakturen voor werken uitgevoerd aan het Arenberg-instituut aan de Naamsestraat. De Kul-boekhouding redeneert: het Arenberginstituut wordt gebruikt voor studentenwerking (Scorpio, 't Stuc' peda...) dus de infrastruktuur-kosten zijn voor rekening van Studentenvoorzieningen. Niet onlogisch...behalve dan als we vaststellen dat Studentenvoorzieningen zelf nooit aan de unief gevraagd heeft, om het gebouw voor studenten te bestemmen. Het is de unief zelf, die het gebouw systematisch voor studentenwerking bestemde, o.a. omdat zij het gebouw tòch zou moeten onderhouden en verwarmen, vermits het anders instort. Precies die kosten worden nu dus verhaald op de sociale sektor. Om het gebouw nog voller te krijgen, wordt er stilaan meer druk op studentenvoorzieningen en op de ASR uitgeoefend om het Stuc maar helemaal naar de Naamsestraat te verhuizen.

Deze politiek werd in het verleden in deze kolommen al aangeklaagd. Het gaat ook niet om een alleenstaand feit. Ook de krotten in de Blijde Inkomststraat werden op kosten van studentenvoorzieningen opgelapt. (Dat het krotten geworden waren, kwam nota bene doordat de studenten die een paar jaar eerder in de gebouwen woonden, er waren uitgezet, en de gebouwen nadien niet meer waren onderhouden). Na zware investeringen van studentenvoorzieningen, haalt de universiteit de gebouwen van de Blijde Inkomststraat weer naar zich toe «omdat het niet past dat er studenten wonen in de gebouwen van de akademische sektor».

Een en ander werpt een bizar licht op de opvattingen van onze katolieke universiteit over de sociale sektor. Op deze manier is het niet moeilijk om over de sociale sektor te beweren dat zij teveel kost en dat zij niet efficiënt werkt. Als men dergelijke argumentatie dan bovendien gaat gebruiken om de sociale sektor te gaan vervangen door privé-initiatieven, dan is de cirkel rond. Wij houden ons hart vast.

Studentenmarathon op p. 5

TAK: "HET IS MAKKELIJKER ACTIES TE VOEREN TEGEN DINGEN DIE IN HET OOG SPRINGEN."

Het bescheiden TAK-interview

De mensen van Veto zijn geen beesten. Als het Taal Aktie Komitee op 23 november een betoging organiseert, als TAK tegenakties verwacht en als TAK ons daarom vraagt hun doelstellingen te mogen toelichten, dan is een vers bandje snel in onze taperekorder gestopt, dan is ons foto-apparaat vlug afgestoft en dan is onze lastige-vragen-lijst rap bovengehaald.

Marc Vranckx, TAK-verantwoordelijke voor Haspengouw, kan moeilijk een belangrijke spreekbuis van de Vlaamse beweging genoemd worden, maar hem voelden we aan de tand, omdat hij de betoging organiseert en dan mag hij toch van wanten weten, vonden wij. Of dat zo is, kan je lezen in onderstaand interview, dat gezuiverd is van antwoorden, die nietszeggend zijn, en van Marcs favoriete stopwoord 'en dergelijke'.

VETO: *TAK wordt altijd in het rechtse tot ultrarechtse kamp gestoken vanuit niet-volksnationalistische of vanuit linkse hoek. TAK doet daar weinig tegen. Er kan sneller een stok gevonden worden voor wie de hond wil slaan, dan een hand voor wie de hond wil strelen.*

TAK: TAK heeft zich verscheidene malen gedistancieerd van ekstreemrechtse uitwassen, aangaande gastarbeiders, Zuid-Afrika, ... Daar zullen wij trouwens nooit enige akties rond voeren. Wat ik niet kan ontkennen, is dat op onze akties regelmatig veel steun komt van de rechtse groeperingen, maar dat betekent alleen dat die rechtse verenigingen zich akkoord hebben verklaard met de stellingen die TAK op een bepaalde aktie verdedigt. Ten andere, verschillende TAK-leden zijn ook lid van de socialistische partij.

Het bewuste zwijgen

VETO: *Wij vinden TAK net zoals de aktuele Vlaamse beweging: men heeft doelstellingen en opties, maar men vult ze nooit in. Het is een doel om naar zelfbestuur te streven, maar TAK zegt nooit hoe dat zelfbestuur er moet uitzien.*

TAK: Ik denk ook niet dat dat de oorspronkelijke bedoeling was. TAK wilde wel de taalproblematiek en problemen zoals Brussel en de Voerstreek aanpakken. En dat zou ik geen bekrompenheid noemen.

VETO: *Heeft TAK er geen nood aan om die taalproblematiek politiek — in de meest algemene zin van het woord — te situeren?*

TAK: TAK-nationaal benadrukt niet meer louter de taalproblematiek, het sociale aspekt krijgt nu ook aandacht. Je hebt bijvoorbeeld faciliteitengemeenten waar er inwijking is van een rijke franstalige klasse, die grond koopt, zodat de grondprijs de hoogte ingaat en de autochtone bevolking — Vlamingen — moeten vertrekken. Dat is dus een sociaal probleem.

VETO: *Als je de taalproblemen aanpakt, neem je dan niet gevolg voor oorzaak, vergeet je dan niet de rijke dominante klasse, die toevallig fransfalig is?*

TAK: Wij hebben pamfletten verspreid om aan te tonen dat het niet alleen een taalprobleem is maar het probleem van uw zogenaamde rijke klasse. Maar je kunt er niet buiten dat

vervolg op p. 3

Opvolging oproep staking

In pamfletten uitgedeeld aan de Alma's riep het Aktiekomitee Rakettenvergif op tot akties in de fakulteiten op 8 november, naar aanleiding van het parlementair debat over de middellange-afstandsraketten. Alleen in Politika had men die oproep opgevolgd, zo bleek op de Algemene Vergadering van Kringraad.

In Politika had men op 7 november een A.V. bijeengeroepen. Er daagden slechts 100 studenten op, 36 te weinig om in naam van de kring standpunten in te nemen. Wel werden er enige ludieke akties gepland. De volgende morgen vielen geschminkte studenten in de lessen binnen en op het sein van aflopende wekkers werd een die-in gehouden.

Ook werd uitleg gegeven over de opzet van de aktie en lanceerde men een oproep om mee te betogen in Brussel. Dit alles verliep niet zonder incidenten. Zo was er in 1ste kan prof. Dobbelaere (sociologie) die het bonte gezelschap verzocht op te kramen. Uiteindelijk verwerkte hij toch de hele problematiek in zijn les. Hij lokte zelfs applaus uit door te pleiten voor voorwaardelijk uitstel van de plaatsing.

I.v.m. de die-in in 2de kan (er vielen geen doden) had prof. De Jonghe (sociale wijsbegeerte) het over 'terreur van de studenten'. Hij achtte de les gestoord en verliet het lokaal. In de eerste licentie werd symbolisch gestaakt van 12.45 tot 13.00 u.

Politika bleef dus als enige kring niet bij de pakken zitten. Er wordt zelfs al een volgende A.V. gepland n.a.v. de (impliciete) beslissing tot plaatsen.

BDM & WiV

LEZERSBRIEVEN

Alle lezersreakties kunnen geserveerd worden op het Veto-sekretariaat, 't Stuc, Van Evenstraat 2 D, 3000 Leuven, verdieping 1, deur 6. Schrijfsels, waarop men geen naam durft te zetten of die niks te maken hebben met de Veto-inhoud, worden verbannen naar de doofpot of de prullenmand. "Naam en adres bij de redaktie bekend" is een moeilijk te vinden achterpoortje, onze zachtmoedige schaar is een soms te zoeken inleverpoortje.
Dus, als iemand van jullie nu nog zin heeft...

Grenada

Dit is in wezen een reaktie op het opgenomen verslag over de Amerikaanse invasie in Grenada. Het trof me tussen haakjes ook dat een ingezonden tekst rechtstreeks als hoofdartikel werd weergegeven. Het eerste deel van het artikel (zie hoofdpagina) leek me volkomen objektief, de evolutie werd waarheidsgetrouw weergegeven. Verder in Veto merkte ik echter enkele grove verdraaiingen en feiten die, uit onwetendheid of opzttelijk, werden weggelaten. Nochtans vormden deze onmisbare elementen in de aanloop tot de gebeurtenissen.

- In mei 1980 bezocht vice-premier Bernard Coard de Sovjet-Unie. Hij ondertekende bij deze gelegenheid een akkoord waarmee de Sovjet-Unie de toestemming verkreeg de landingsbanen te gebruiken voor haar lange-afstands verkenningstoestellen (TU-95) zodra deze voltooid zou zijn. En dit werd echt niet geheim gehouden.
- In juli 1982 bezocht Bishop de Sovjet-Unie en ondertekende eveneens een akkoord; de Sovjet-Unie stond een lening op lange termijn toe voor de bouw van een grondstation dat in verbinding zou gaan staan met een Russische kommunikatiesatelliet. Ook dit werd niet versluierd, de schrijver had het dus kunnen (moeten) weten.

We kunnen hieruit besluiten dat de banden met het Oostblok toch iets meer dan louter ekonomisch waren, zoals de auteur vermeldt. Let op, dit is geen verwijt maar wel een vaststelling van een tekortkoming in het artikel. Via dit soort van 'tekortkomingen' kan men echter een totaal verdraaide versie van de gebeurtenissen weergeven.

De derde tekortkoming is echter onvergeeflijk. In juni 1983 reisde Bishop namelijk zonder officiële uitnodiging naar de Verenigde Staten. Na een week wachten werd hij ontvangen door William Clark (toen de advizeur van nationale veiligheid) en Kenneth Dam (Deputy secretary). Bishop drong aan op een verbetering van de relaties, Clark eiste vrije verkiezingen en een versoepeling van het bewind. *Wat* Clark eiste is onbelangrijk, dat Bishop in persoon naar de VS reisde en blijkbaar een koers wilde gaan varen, zoniet los van, dan toch minder afhankelijk van de Sovjet-Unie.

Terug in Grenada deelde Bishop zijn Jewel-partij mee dat hij de dialoog met de VS wou openen, hij wilde de VS op de proef stellen. Zijn anti-Amerikaanse retoriek verdwijnt. Nu werd Coard (vice-premier) door Cuba aangemoedigd de partijlijn te wijzigen. Dit liep echter, zoals we weten, uit de hand. Bishop werd eerst onder huisarrest geplaatst, door zijn (massale) aanhang bevrijd en tenslotte voor Fort Rupert (het hoofdkwartier van het Grenadese leger) neergeschoten.

Bij dit laatste valt een analogie op met Afghanistan; ook Hafizullah Amin had het plan opgevat een neutrale koers te volgen. Hij werd onmiddelijk (met Sovjetsteun) vermoord en de 'wettige regering' riep volkomen 'legaal' de hulp van de Sovjet-Unie in. Zover was het in Grenada niet gekomen...hoewel: de Cubanen waren reeds ruim vertegenwoordigd en volgens alle rapporten getrainde soldaten (2800, tegenover een grenadese gewapende macht van 800).

Op een moment spreekt de schrijver zichzelf tegen. Castro heeft de dood van Bishop inderdaad betreurd maar dit is geen reden om de Amerikanen dit in de schoenen te schuiven. Bishop zou Castro's pragmatische lijn volledig volgen. Eigenaardig, maar in het begin van het artikel liet Bishop de bedrijven in privé-bezit. Castro zou eerder de haren uit zijn vergrijzende baard trekken.

«Er zouden meer dan 1000 Amerikaanse staatsburgers op het eiland vertoeven, meer dan er Cubanen op Grenada zijn! Fout! Fout! Fout! Er verbleven 1900 Amerikanen op Grenada en het merendeel bestond uit studenten: op Grenada is reeds sinds lang een medische universiteit gevestigd, dit valt gewoon niet te ontkennen. Nog steeds is 1900 trouwens minder dan 1800, dacht ik bescheiden.

De Amerikanen zouden de omverwerping van Bishop en de ontwapening van de milities door de revolutionairen èn de avondklok laten instellen hebben om de invasie makkelijker te laten verlopen! Ja, waarschijnlijk bevatten Andropovs schoenzolen Amerikaanse kernkoppen om de invasie van Rusland te vergemakkelijken en hebben de Amerikanen de vredesbetoging georganiseerd en betaald. Kom nou, auteur, moet u zelf nu ook niet grinniken?

- Net nu Bishop toenadering zocht, lieten de VS hem vermoorden. - Hoe gek kan je het bedenken? Maar ja, ik vergat het even; dat van die toenadering had u niet vermeld.

Nu de beelden beginnen door te sijpelen zien we tot onze verbazing Grenadezen die niets anders doen dan de verwonderde mariniers en luchtlandingstroepen toejuichen. God, er was er zelfs één die hoopte op een annexatie! Wat? Oh ja, het waren door de CIA betaalde akteurs, natuurlijk!!

Alsjeblief, Veto. Een ingezonden tekst die bol staat van verdraaiingen, onjuistheden en duidelijk tendensieuze, uit de lucht gegrepen gevolgtrekkingen bombarderen jullie tot hoofdartikel. Zelfs al zou dit bij jullie eigen ideologie aansluiten, een greintje objektiviteit kan er toch nog wel af, hoop ik. Hoe laag kan men eigelijk zinken? Zijn jullie echt de redaktie van de *Algemene* Studenten Raad?

D. Bertrands

P.S. Ik heb niet de pretentie volledig objektief te zijn...maar ik betracht het tenminste.

Naschrift redaktie:

De benaming 'ingezonden artikel' was wat ongelukkig gekozen. De schrijver van het stuk is ons meer dan bekend, maar om voor ons aanvaardbare redenen wenste hij niet met naam en toenaam in ons blad te worden vernoemd. Overigens wenst ook hij u nog van antwoord te dienen, en wel als volgt:

Behalve in extreme zwart-wit tegenstelling lijken uw eerste twee 'weglatingen' weinig relevant, zelfs als ze op waarheid zouden berusten. Telt u voorts even de landen die analoge akkoorden hebben met de USA.

Over tekortkoming 3: er wordt expliciet in het artikel vermeld dat de uitvoerders van de staatsgreep aan Bishop kontakten met de USA verweten.

De theorie over de staatsgreep werd niet als een absolute waarheid geponeerd, maar als een mogelijke verklaring, gebaseerd op de kombinatie van een aantal feiten.

Met het pragmatisme van Castro bedoel ik precies dat Castro vindt dat elk land zijn eigen revolutie moet maken en geen starre modellen moet overplanten: vandaar dat Bishop's samenwerking met de privé best te verzoenen is met eensgezindheid met Castro.

U zal verder zelf al wel vernomen hebben dat het aantal Cubanen op Grenada maximum 800 bedroeg, wat Cuba altijd al beweerde. Dus waren er in elk geval meer Amerikanen op Grenada dan Cubanen, ook al waren dat meestal studenten; de Cubanen waren hoofdzakelijk bouwvakkers.

Parallellen met Afghanistan zijn om in het artikel vermelde redenen absurd en alleen te verklaren door ideologische vooroordelen.

Dat de eerste beelden over Grenada hoofdzakelijk met de Amerikanen sympathiserende Grenadezen lieten zien, is makkelijk te verklaren: de eerste beelden waren van het Amerikaanse leger zelf (de pers werd geweerd!), de meeste andere beelden werden onder begeleiding van het Amerikaanse leger gefilmd, en dan nog door geselekteerde nieuwsploegen.

Daarenboven moet je al wat moed hebben om op een eiland, waar ongeveer iedereen iedereen kent, openlijk een inval te bekritiseren als de bezettingsmacht nog aanwezig is.

De redaktie

Quarantaine

Toen ik uw ietwat meewarig, spottende aankondiging van het nieuwe studententijdschrift *Quarantaine* las kon ik een glimlach nauwelijks onderdrukken. Inderdaad, het zou niet verwonderlijk zijn als het zou gaan om één van die honderden uit het niets opduikende en weer in het niets verdwijnende blaadjes.

Toch besloot ik om het ding eens te kopen. Het valt moeilijk om mijn verbazing te schetsen toen ik het, onder het fietsen, eens vluchtig doorkeek.

Dit was anders! Dit was niet 'zomaar wat', geen typisch studentenblad, *Quarantaine* heeft werkelijk iets te vertellen.

Al die 'geleerd klinkende -ismen' waarover u het heeft, blijken satirisch bedoeld. Wat niet betekent dat er niets van die aard in zou staan. een vrij goede opmaak (te weinig illustraties, eigenlijk) met afwisselende artikels (nu eens bloedserieus, dan weer humoristisch of satirisch), doen dit tijdschrift merkwaardig afsteken tegenover andere van dat soort. Het fabeltje van de redaktie als zouden ze geen winst maken, kan ik echter moeilijk aannemen. Maar iemand die zo'n blad weet te maken, mag er voor mij 30 fr. voor vragen.

Ja, ik ben de eerste om *Quarantaine* weer te kopen, mocht het nogmaals verschijnen, hierin sta ik zeker niet alleen!

Monique Thoné

vervolg op de achterpagina

(ADVERTENTIE)

draagbare
electrische en elektronische
schrijfmachines

all
- Vaste wagen 33 cm - margriet.
met koffer..... 32.130,-
nu * 24.995,-

brother 8300
- Aut. Tab. - 30 cm wagen.
Lintcassette - korrektielint met buffergeheugen
tijdschakelaar en margriet.
met koffer..... 26.061,-
nu * 18.995,-

brother 7300 super
- Aut. Tab. - 30 cm wagen - schrijfkogel.
Lintcassette en korrektielint
met koffer..... 22598,-
nu * 17.995,-

speciaal aanbod!
* Tijdelijk aanbod prijs 19 % b.t.w. inbegrepen.

acco
tiensestraat 134-136 leuven.

De steen in het hoenderhok — de knuppel in de kikkerpoel

Het feuilleton wordt onderbroken. De stukjesschrijver beroept zich voor één keer op zijn eigen logika, die van zijn verhaal moet deze week wijken.

Er woedt een polemiek in deze gebouwen, en dat kan de stukjesschrijver alleen maar toejuichen. Hij wil zich tooien met het pseudoniem van een gereputeerd Nederlands kollega: Stoker. Dit dient zo letterlijk mogelijk begrepen te worden. Het vokabularium van dit brandstichten kan vervreemdend klinken, maar voor vlottere stukjes kan men bij anderen terecht, mijn wisselspeler bv., die van vorige week en volgende week.

Eerst de teorie dan de toetsing. Er heersen binnen deze struktuur, gemeenzaam ASR genoemd, een aantal discours. Discours betekent dan konstellaties van talig hadelen die eenzelfde oorsprong en eenzelfde intentie hebben. Daarin zijn twee hoofdkategorieën te onderscheiden: 'zuivere' discours en meta-discours. Dit blad houdt zich bv. bezig met een meta-discours, nl. het journalistieke. Er bestaat een werkelijkheid, althans een waarneming ervan. De journalist observeert dit, volgens zijn eigen normen — waarvan hij zich, in het beste geval, bewust is —, en kreëert een nieuwe tekst, een meta-discours, een discours over een discours. 't Stuc (Kultuurraad voor de puristen) doet, struktureel hetzelfde: het ontwikkelt mogelijkheidsvoorwaarden voor een aantal meta-discours, nl. die van de kunstenaars. Sportraad doet ook een discours ontstaan, nl. dat van kompetitie- en dat van de rekreatiesport. Het omringen van deze twee discours is op zijn beurt een meta-discours.

Kringraad en Sociale Raad ontwikkelen echter hun eigen zelfstandig, referentieel discours, dat door de wijze waarop het moet funktioneren, meteen normatief wordt. Het talig handelen van bv. studentenafgevaardigden in de Akademische Raad wordt ingepast in een strategisch meta-discours, nl. dat van het politiek handelen in de Akademische Raad.

De tegenstelling 'zuiver' discours — meta-discours kan ook in andere termen geformuleerd worden: kommunikatief handelen vs. strategisch handelen. De essentie hiervan moet op antropologisch vlak gezocht worden, nl. in het mensbeeld dat aan een welbepaalde omgang met taal (= kreëeren van werkelijkheid) ten grondslag ligt. Of het hierbij om politiek, artistiek of journalistiek discours gaat is irrelevant.

Strategisch handelen veronderstelt een statisch mensbeeld, zonder aandacht voor de wordingsgeschiedenis van de individuele of sociale mens, waarin die mens 'verdingelijkt' wordt, middel wordt in niet-mensgerichte verhoudingen. Op die manier hanteren zelfs de meest ortodoxe marxisten-leninisten een burgerlijk mensbeeld, omdat het politiek-strategische meta-discours nu eenmaal burgerlijk is. Het gevolg daarvan is dat dit mensbeeld overgeplant wordt naar politieke verhoudingen binnen de organisatie waarin o.a. aan het strategische discours van de studenten gewerkt wordt, maar daaraan niet alleen. Die andere discours — de kommunikatieve dus — hanteren een open mensbeeld, gebruiken hun politiek-humanitair beeld niet in funktie van iets anders, nl. de konfrontatie met de tegenstrever(s). Dé denkfout die de Strategen maken is de negatie van het onderscheid tussen referentieel en normatief discours. Als je een tekst produceert doe je dat in twee stappen: eerst konstrueer je EEN (niet: DE) werkelijkheid, en pas daarna ga je regels afleiden of invoeren m.b.t. die eerste subtekst. Als je meteen regels formuleert, verwaarloos je de geschiedenis en de betrekkelijke waarheidswaarde van de werkelijkheid waarop die regels toepasbaar zouden zijn. Op die manier krijg je een 'verdingelijkte' werkelijkheid, en in de eerste plaats 'verdingelijkte' mensen. In het politieke handelen binnen en buiten de ASR wordt er een zeer totalitair mensbeeld gehanteerd, dat voor de andere intellektuelen in deze organisatie (de meta's) al te doorzichtig en bovendien hoogst irritant is. Alsof Veto-journalisten bv. machtswellustelingen zouden zijn van het kaliber Sabbe. Niet dat de Strategen hen bewust zo behandelen, maar ze zijn besmet door de burgerlijke ideologie, ze zijn vergeten dat ze niet tegen kleinigheden, maar tegen een in essentie totalitair mensbeeld zouden moeten vechten.

In een volgend stukje misschien eens een strukturele analyse van een ASR-Stuurgroepvergadering? Hoe ontluisterend zou dat zijn?

Ondergetekende

Het bescheiden TAK-interview

'Het is gemakkelijker akties te voeren tegen zaken, die in het oog springen'

vervolg van de voorpagina

daar taalproblemen komen bij kijken. Het is een Vlaams faciliteitengebied, maar de Vlamingen moeten zich aanpassen aan de franstaligen.

VETO: *Het benadrukken van de taal is wel de reden waarom zoveel anderen kunnen meedoen met jullie en je deelproblematiek, terwijl zij een totaal andere lading dekken.*

TAK: Dat kan ik niet ontkennen, maar over die andere verenigingen wil ik niet veel zeggen.

VETO: *Je wenst je niet uit te spreken over die bepaalde groeperingen. Is dat bewust of onbewust?*

TAK: Ik zeg dat bewust. Ik spreek mij gewoon niet uit over de groeperingen die met TAK-akties meedoen. Zij zijn akkoord met de stellingen die TAK verdedigt, maar dat wil niet zeggen dat TAK akkoord is met de doelstellingen van die groeperingen. De VMO heeft het bijvoorbeeld fel op de gastarbeiders gemunt, maar TAK heeft regelmatig de gastarbeiders beschermd tegen harde VMO-akties, met zelfs een vechtpartijen tot gevolg. TAK zal ook nooit een aktie beëindigen met de zogenaamde drie nationale volksliederen. Wij eindigen onze akties met de Vlaamse Leeuw, maar we zullen geen Zuid-Afrikalied en geen Nederlands volkslied zingen.

VETO: *Vind je het opportuun, op lange termijn, in akties geholpen te worden door verenigingen die naar de pers toe een verkeerde indruk maken? Bij elke Voerwandeling is er nadruk gelegd op de aanwezigheid van die groepen, die zich altijd zeer goed laten opmerken.*

TAK: Piet De Pauw (ex-TAK-leider, nu promotor van de Vlaamse Republikeinse Beweging) heeft altijd gesteld dat akties mochten gesteund worden door elke vereniging, maar dat er nooit uniformen mochten gedragen worden.

VETO: *Zelfs zonder uniformen word je in het fascistoïde kamp gestoken.*

TAK: Dat 'fascistisch' komt ook maar uit een bepaalde hoek. Als je ziet wie die brochures en pamfletten met 'TAK is fascistisch' verspreidt, dan vraag ik me af: zijn die zelf, al zijn ze ekstreem-links, niet ergens fascistisch?

Werk, zelfbestuur en andere verhalen

VETO: *Welke ordewoorden draagt de komende betoging?*

TAK: We stappen op onder de slogan 'Werk door zelfbestuur'. De nadruk wordt gelegd op de noodzaak van zelfbestuur, de 'dubbele staat' zal worden aangeklaagd. De gewone burger kan er niet meer aan uit en dat bewijst dat de staatshervorming verder moet uitgebouwd worden.

VETO: *Is werk een taalprobleem?*

TAK: Niet louter, maar TAK is ook een Vlaamse beweging én een sociaal-ekonomische beweging.

VETO: *Welke analyse maak jij om erk en zelfbestuur aan elkaar te koppelen? Als er zelfbestuur is, is er werk, dat is wat wij lezen.*

TAK: TAK wil niet beweren dat zelfbestuur meteen een Vlaams paradijs zal waarmaken, maar we menen wel dat de krisis nog beter zal worden aangepakt. De huidige struktuur werkt niet. Met zelfbestuur, financieel zelfbestuur, een eigen Vlaamse regering, zouden we met eigen middelen, volgens eigen opinies, in onze streek onze ekonomische problematiek kunnen aanpakken. Ik denk dat dat veel beter zal gaan, los van Wallonië, want Wallonië eist altijd kompensaties.

VETO: *De kompensaties die Vlaanderen eist voor Cockerill Sambre zijn ook niet mals.*

TAK: Ja maar, als je ziet dat Wallonië kompensaties vraagt om wegen aan te leggen die niet nodig zijn...

VETO: *Het kompensatievraagstuk is geen Waals noch Vlaams, maar een Belgisch vraagstuk.*

TAK: Dat klopt. Het is daarom dat wij ageren tegen deze Belgische politiek, die toegeeft aan de druk uit Wallonië. Er kàn nu nu geen efficiënt beleid gevoerd worden.

VETO: *Waarom is er nu geen werk?*

TAK: Waarom is er nu geen werk... Ik denk dat het een internationaal probleem is, dat het op Europees vlak zal moeten aangepakt worden. Maar waarom is er nu geen werk? Ik denk dat, als Vlaanderen zelf zijn ekonomische politiek kon voeren, dat we dan toch nieuwe werkplaatsen konden kreëren. Ik ben er ook van overtuigd dat er een arbeidsherverdeling zal moeten komen. Je moet wel simplistisch zijn om te stellen dat het een louter kommunautair probleem zou zijn.

VETO: *Stel dat morgen het huidige systeem van nationale pot en kompensaties wordt afgeschaft, dat er een autonome Vlaamse en Waalse regering komt. Wat verbetert er dan?*

TAK: Er zullen in de eerste plaats geen Belgische kompromissen meer gesloten worden. We mogen ook niet vergeten dat Vlaanderen en Wallonië verschillende ekonomische opvattingen hebben. Wallonië is meer socialistisch, Vlaanderen is, laat ons zeggen, katholiek. Geens zegt dat ook: "Wat we zelf doen, kunnen we beter doen"

Het gaat wel om het feit dat die linkse verenigingen een heel deel onschuldige studenten meetrekken. Je wordt dan opgepakt door de rijkswacht, je zit dan onschuldig in de bak, omdat je zogezegd voor een idealisme opkomt, maar je bent eigenlijk misleid door bepaalde mensen, die er hun politiek van maken door straatgevechten verenigingen in diskrediet te brengen. *(foto WiV)*

Het vangnet van de échte Belgen

VETO: *Laten we nog eens Cockerill Sambre nemen. Daar zit een probleem van werk en een kommunautair probleem in, dus dat sluit aan bij jullie slogan. Cockerill Sambre, de staalindustrie, is historisch gezien zeer belangrijk geweest voor Wallonië. Cockerill is echter niet gerenoveerd, niet aangepast geworden en werd een probleem, dat toevallig in Wallonië gesitueerd is. Het ligt binnen de Belgische staat, dus wordt het een Belgisch probleem, een kommunautair probleem, het hele kompensatievraagstuk begint te draaien en het politiek poppenspel start. Volg je deze redenering?*

TAK: Jaja, ik volg.

VETO: *Waarom val je dan die kompensaties aan? Waarom laat je de groeperingen, die aan de basis liggen van de CS-problematiek, met rust? Waarom worden de gevolgen en niet de oorzaken aangepakt?*

TAK: Ik denk dat de Vlaamse beweging daar stilaan mee bezig is, dat stilaan ingezien wordt dat men verder moet gaan. Ook de Volksunie blijft niet alleen bij de kompensaties, maar raakt de kern van het probleem, de echte verantwoordelijken, aan.

Nu, wat betreft de Société Générale *(de naam was al eerder gevallen, nvdr.)*, kan ik zeggen dat er verschillende akties in voorbereiding zijn tegen de SG, omdat de Société geld verdient op onze kop.

VETO: *Wie is 'ons'?*

TAK: Vlaanderen. Op de kosten van Vlaanderen probeert de SG de Belgische staat recht te houden.

VETO: *En niet op de kosten van de Walen?*

TAK: Niet op de kosten van de Walen. Ik spreek nu vanuit Vlaams standpunt... ik wil me daar eigenlijk niet over uitspreken.

VETO: *Waarom wordt bijvoorbeeld de solidariteit tussen Vlamingen en Walen, die jullie altijd verdedigen, niet politiek gebruikt? Waarom wordt binnen de Vlaamse beweging het Vlaamse aspekt als heilig verklaard? Waarom dekt men zich altijd met een post-facto-solidariteit?*

TAK: Ik denk niet dat het alleen aan ons ligt dat er geen nauwere betrekkingen zijn tussen de Waalse politieke partijen en de Vlaamse beweging. Wat er gebeurt in de Voerstreek, wat het FDF uitsteekt..., dat maakt een samenwerking onmoglijk.

VETO: *Is CS niet een slim opgelost probleem? Men heeft het politiek zo geregeld dat het een kompensatievraagstuk, een centenkwestie, geworden is.*

TAK: Ja. En zij, die er belang bij hebben, blijven buiten schot.

VETO: *Waarom heeft TAK, en de Vlaamse beweging, zich laten vangen?*

TAK: Da's nu weer zo een van die moeilijke vragen. Dat kan misschien liggen aan, ik ga niet zeggen aan een beperkt inzicht van de TAK-verantwoordelijken, maar aan het feit dat het nog altijd gemakkelijker is om akties te voeren tegen zaken, die in het oog springen. Echter, wij zijn ook bezig tegen de Société Générale en dergelijke te ageren.

VETO: *Jullie hebben arbeidersorganisaties uitgenodigd op jullie betoging. Welke?*

TAK: Ik heb naar het ACV geschreven en ik heb een lezersbrief naar de KWB geschreven. Het ABVV heb ik niet aangeschreven, want die antwoordt gewoon niet. Ik heb wel ooit een antwoord van het ACV gekregen.

VETO: *Je wil wel dat ABVV en ACV meedoen?*

TAK: Ja, als die mensen zich achter onze doelstellingen stellen. Het ACV zeker, het ABVV noem ik eerder unitair. Het ACV heeft de laatste tijd verscheidene uitspraken gedaan in de richting van ekonomisch zelfbestuur.

VETO: *In jullie persmededeling lezen wij dat TAK nogal erg in de Derde Industriële Revolutie in Vlaanderen gelooft. Hoe zien jullie het DIRV-geval?*

TAK: Dat is het invoeren van nieuwe technieken, waarmee we dan eventueel zouden kunnen voorstaan op andere landen, zodat we terug een bepaalde politiek van uitvoer hebben en onze handelsbalans de hoogte injagen.

VETO: *Dat is synoniem voor meer werk?*

TAK: In ieder geval zullen er terug meer inkomsten zijn en als de vraag stijgt zal normaal ook het aantal arbeidsplaatsen stijgen.

VETO: *Wij vragen ons toch af waarom je die DIRV in bescherming neemt terwijl de promotor, de Vlaamse deelregering, een grote grap gebleken is.*

TAK: Wij hebben de deelregering ook regelmatig aangepakt. We willen immers een échte Vlaamse deelregering.

VETO: *Met in Gent een grote beurs te organiseren los je geen problemen op. Geens lanceert dan onder luid trompetgeschal een Vlaams banenplan, maar maakt er geen geld voor vrij. Dan beginnen wij ons vragen te stellen over het latere zelfbestuur, als dezelfde mensen het mooie weer maken.*

TAK: We hebben regelmatig de huidige zogenaamde Vlaamse regering aangevallen. Nogmaals wordt bewezen dat de staatshervorming nog niet ver genoeg doorgevoerd is.

Nog meer averechts

VETO: *Jullie hebben schrik voor een tegenbetoging.*

TAK: Nee, het is geen kwestie van schrik voor een tegenbetoging. Het gaat wel om het feit dat die linkse verenigingen een heel deel onschuldige studenten meetrekken. Je wordt dan opgepakt door de rijkswacht, je zit dan onschuldig in den bak, omdat je zogezegd voor een idealisme opkomt, maar je bent eigenlijk misleid door bepaalde mensen, die er hun politiek van maken door straatgevechten verenigingen in diskrediet te brengen.

VETO: *Waarom doen zij dat?*

TAK: Dat is hun politiek om zo propaganda langs de pers te krijgen, om de huidige sfeer van onzekerheid bij de jongeren aan te dikken, om door misleidende technieken zoveel mogelijk mensen ontevreden te maken, ten koste van TAK.

VETO: *Waarom willen zij de mensen ontevreden maken?*

TAK: Als je hen hoort zeveren over hun zogenaamde revolutie, dan hebben ze zeker een massa ontevreden mensen nodig: hoe meer ze ontevreden zijn, hoe groter de kans is dat ze ooit eens mee aan hun zijde gaan strijden.

De betoging gaat echter gewoon door. Daar zorgt rijkswacht en politie voor.

VETO: *TAK heeft toch ook ontevredenen nodig. Het is dan toch makkelijk om over links te zeggen dat het agitatoren zijn.*

TAK: Maar ik spreek me niet uit over links, ik heb niets tegen links, ik heb zelf misschien wel linkse ideeën, maar het gaat me om die ekstreme groeperingen, zowel van links als rechts.

VETO: *Waarom wordt de betoging eigenlijk georganiseerd in Leuven?*

TAK: Enerzijds is dit een onderdeel van onze jaaraktie in deze streek, 'werk door zelfbestuur'. Anderzijds zitten er hier studenten, die hun medewerking verlenen.

VETO: *TAK organiseert. Wie heeft zich al officieel aangesloten bij de ordewoorden?*

TAK: KVHV, NSV, VUJO, Volksunie en Voorpost.

VETO: *Voorpost doet officieel mee?*

TAK: Voorpost doet officieel mee.

Filiep Canfijn
Wim Verhelst

(ADVERTENTIE)

NIEUW!

GIDS VOOR

OUD-LEUVEN

door Marcel Peeters

Een ideale handleiding om de schoonheid van Leuven te ontdekken.

Standaard Boekhandel
Naamsestraat 57 – LEUVEN
016/23.98.21

Bangladesh:

Struggle for development

For decades, the Bengalis have called their homeland Bangladesh (= land of the Bengalis). Politically, the land is fragmented between India (West Bengal) and Bangladesh. Before its independence in 1971, it was the eastern part of Pakistan for 23 years.

The country has an area of 144.000 sq. kms., thus more than four time larger than Belgium, with a population of about 95 million which is almost ten times that of Belgium. Already for its size of population, Bangladesh is the most densely populated country in the world. 98 percent of its population are Bengalis while 1 to 2 percent are tribal people.

Language, climate & people

Bengali is the language of almost everybody. It is the most extensively spoken language after Chinese, English, Russian, Spanish, Arabic and Hindi. Besides the mothertongue, the only language which is mostly understood by the literate portion of population is English.

Bangladesh has a tropical monsoon climate with heavy rainfall in May-September. The maximum temperatures of about 30-40°C are reached during the months of March-May. The minimum temperatures of about 10-15°C are reached during December and January. The climate is characterized by fairly marked seasonal variation and often excessive humidity. Average annual rainfall ranges from 150 to 500 cm.

The people of Bangladesh are called 'Bangladeshi'. They are divided into two major religious groups: the *Muslims* (almost 85 percent of the population) and the *Hindus* (10-12 percent). The rest are mostly Buddhist and Christian. About 20 percent of the population are literate. Though almost two-thirds of eligible age group enrol in primary schools, they have an extremely high drop-out rate.

Clothing, food & economy

The people, in general, wear similar clothes. Men wear a 'Lungi' (similar as the Sarong in Indonesia) and a shirt. Sometimes pyjamas are worn. The Hindu men often wear a 'Dhuti', which is a long white piece of cloth wrapped around the waist and legs with one end pulled up between the legs and tucked in at the waist (as seen in India). The difference in clothes cannot be observed among the educated urban people who generally wear shirts and trousers. Such difference does not exist for women, almost all of which generally wear 'Sari', which is a simple, long rectangular piece, 1 by 5 1/2 meters approximately in size, worn around the legs and the waist, with a part around the shoulder.

The staple diet of all people is rice, fish, pulse and vegetables. Meat is not so widespread. The Muslims don't eat pork while the Hindus don't eat beef. The preferred cooking medium is mustard oil, and food is usually heavily spiced. betelnut and betel-leaf chewing is very common. One can find a lot of tiny shops selling betelnut and betel-leafs together with cigarettes.

The country is an agricultural one. Agriculture is the dominant mainstay of economic life in Bangladesh. As much as 90 percent of people live in rural areas; over 80 percent of all employment is in agriculture; about 60 percent of national product comes from agriculture. Industry also plays an important role, especially, Jute, Textiles, Tea and chemicals. Bangladesh has a few proven mineral resources except natural gas. The country was most severely hit by the energy crisis which began almost immediately after its independence. Its oil import bill in 1973 was only 7 percent of its total export earnings, but later rose dramatically to 69 percent in 1981 and 87 percent in 1982. These figures show how much difficulty is being faced by an oil-importing developing country like Bangladesh towards the path of its economic development.

Nature: A Blessing or A Handicap?

A large network of rivers, streams and canals exist in Bangladesh. Some of the biggest rivers in the world flow through the country. These rivers include the Ganges, the Brahmaputra, the Meghna and the Podda. The existence of a widespread network of rivers and canals together with heavy rainfall in the monsoon, produce destructive floods which are one of the most serious handicaps in the country. There are few areas which are not liable to flooding once in every two to three years. During a part of the year, roughly May to September, over 60 percent of the total cultivated area is flooded annually up to depths of one metre and above, making chop production virtually impossible. The rest of the year, however, is almost dry, and amount of rainfall is so small that effective cultivation is impossible without irrigation. Also occasional strong winds and typhoons cause serious damages of properties and crops.

Even with these and other unfriendly natural phenomena, the area in Bangladesh consists of soils well suited for agricultural production. The climate permits, with all necessary arrangements, the cultivation of up to three crops per year in many parts of the country. For centuries, Bangladesh was an area of relatively ample food self-sufficiency, even of surplus in good years. In recent decades, however, it has become a region of groving food deficits because of high growth of population.

Bangladesh has become the victim of a tremendous increase of population. The increase is still going on. The population has doubled in last thirty years. Each year, it is increasing by 2 to 3 million. (What a contrast when we see almost a negligible increase in population of Belgium during the last decades!) The country has started a big compaign for population control. But considering the agricultural dependency, illiterate population, religious fear, democratic mindness, etc., it is doubtfull whether a substantial reduction can be achieved from the present growth rate of about 3 percent. This drastic population growth is the single most important factor explaining the poverty of Bangladesh.

It is very difficult, at the same time painful too, to think if Bangladesh could not be able to increase her food output. In the past, the country has managed to increase her output of rice significantly. The increase, of course, did not quite keep pace with the increase in needs. How difficult to obtain such pace when we see the same land which was providing food for about 40 million people in 1950, now provides food for 95 million people and will have to provide for 150 million within next 20-25 years.

Hopes for optimism

Technically speaking, there are hopes for optimism. The potential for increased production has been studied by the World Bank. Its report says: by changing the inputs alone — i.e. by introducing new seeds, fertilisers and pesticides — it would be possible to double rice output; if irrigation were also practised to the fullest extent, output could be trebled; while with the further addition of drainage and flood control, it would be possible to quadruple output. However, economic contstraints were not taken into account in reaching these conclusions. And this is the big challenge for Bangladesh now. Such challenge can be faced through the joint endeavours of Bangladesh and the international community. The latter has to come forward to do something.

Lastly, I quote from a book written by a Western writer. "Hunger is needless even in a poor and densely populated country like Bangladesh. The tendency in some international aid circles and in the Western mass media, to relegate Bangladesh to the status of 'hopeless case', a permanent victim of disaster and misery, has to be refuted; all such attempts are not only cynical, but based on a profound ignorance of the country as well. The reasons why Bangladesh's agricultural sector fails to provide the population with food and productive employment are not a physical shortage of resources, as is sometimes suggested. The real reasons are the various independent distortions and constraints which originate form the economic, political and social structure and the concomitant choice of policies."

Therefore, it is very important that a concerted international effort is made to assist Bangladesh in her struggle to progress at a satisfactory rate. By helping the developing countries, the industrialised countries can only create a better future for themselves.

Rezaul Kabir

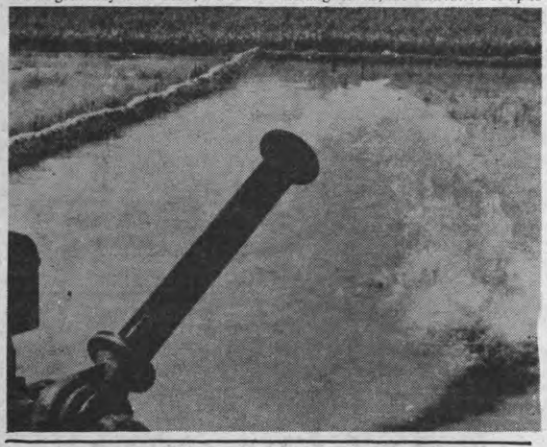

Het beste uit de kringbladen

Apolloontje is het kringblad van Apolloon, de kring die de studenten lichamelijke opvoeding en kinesiterapie groepeert. In het onthaalnummer noteren we volgende forse uitspraak van praeses Steve mbt. zijn studierichting. 'Wij vormen DE sportfakulteit bij uitstek en vinden dat wij alleszins ons naamkaartje aan de buitenwereld mogen kenbaar maken, meer nog, wij mogen ons zeker niet laten overrompelen door andere fakulteiten, die zich slechts bezighouden met na te rekenen onder welke hoek met het makkelijkst een Boeing neerknalt of voorspellen hoeveel bedrijven er het komende jaar weer failliet zullen gaan. SPORT IS ONS domein!!! Daarom moeten we dat terrein (wat tenslotte onze toekomst vormt) met man en vrouw verdedigen en zijn wij de laatsen die forfait mogen geven op alle grote sportmanifestaties in ons bierstadje'. Naar de eerstekanners wordt de kringwerking als volgt voorgesteld. 'We organiseren een hele reeks aktiviteiten, gaande van TD's, sportaktiviteiten, kantussen, free podium tot een heuse boekenbeurs. Buiten deze aktiviteiten doen we ook aan service. We hebben een kursusdienst, een winkel en een kafé. Verder zorgen we voor de vertegenwoordiging van onze studenten in verschillende vergaderingen op het Instituut.' Dit onthaalnummer wordt verder gevuld met ettelijke bladzijden uitleg bij de keuzevakken, die de 1e lic. studenten kunnen volgen. Een klein woordje uitleg volgt nog over de praesesverkiezingen op het einde van vorig akademiejaar. De schrijver merkt op dat de intresse vanwege het Apolloonpubliek niet enorm groot was. We kunnen ons echtere afvragen of de schrijver van het artikel er zelf wel geweest is. Over de Ploeg Lustse komen we te weten dat 'ze het nog beter wilden doen dan vorig jaar, en nog meer sportkotters uit hun kot sleuren'. Van de andere ploeg Pol lezen we dat 'ze het over een heel andere boeg wilden gooien en het niet zo zagen zitten met het belangloos inzetten voor een studentenvereniging.' Was de ploeg Pol van plan om op een niet-belangloze manier de sportkotters op hun kot gerust te laten?

Reeds is ook het tweede nummer van Apolloontje op de markt! Mark, de uittredend hoofdredakteur, meldt in zijn inleiding dat de redaktie de dag voor het drukken heeft moeten onderduiken, wegens een teveel aan artikels dat toestroomde. Praeses Steve kan in zijn inleiding de eerste aktiviteiten aankondigen. O.m. zal van 7 tot 10 november een Sport & Feestweek plaatsvinden, met allerlei marathons (een basket-, een loop- e.d.). Ook is er eerlang een boekenbeurs met als speciale attraktie een mechanische stier, 'waar alle cowboyachtige Apolloonstudentjes hun *bull-riding*-kwaliteiten kunnen laten bewonderen'. De waanzin blijft aanhouden, want er is ook nog de (They don't shoot horses don't they?) dansmaraton in de Lido op 10/11. We lezen reisverslagen naar Tunesië en Tilburg, en ooggetuigenverslagen van schacht Erwin over de akademische stoet op de eerste schooldag en de schachtendoop. Naar aanleiding van een ééndagsreis naar Tilburg, hebben de profs de kring gevraagd de studenten van de eerste kandidatuur in de toekomst buien beschouwing te laten. De studies zouden dit niet toelaten! 'Dit is een zeer aanvaardbare en begrijpelijke doelstelling en voor de komende aktiviteiten van dergelije aard zullen wij, de raden, daar dan ook stellig rekening mee houden', aldus het nawoord. De opinie der 'schachten' is in dezer wellicht van geen tel...

De LO-raad (voor studenten Lichamelijke Opleiding) stelt zich inzake de onderwijsproblematiek volgende doelstellingen: het ijveren voor een kursus EHBO als keuzevak, meer eenvormigheid brengen aan de eisen i.v.m. de komplementaire sporten, de kursus dans van dhr. Poelmans moet wat de praktijk betreft op een gemengde manier worden georganiseerd (u hebt goed gelezen, nvdr), overlappingen van stukken kursus van verschillende proffen moet geweerd worden, verbetering van de kursus sportrecht 2de lic. De Kinéraad heeft volgende opties genomen: de aanpassing van het onderwijs-vademecum, steun aaan de DUO-enkeite die het onderwijsgedrag van de proffen wil laten evalueren door studenten, de beroepsperspektieven worden nader bekeken. Verder vinden wij in dit kringblaadje een lezenswaardige medische rubriek verzorgd door Dr. Lyssens die dit keer handelt over spierontstekingen waar heel wat studenten op het instituut door overbelasting mee te maken hebben. De organisatoren van de recente TD halen fel uit omdat het werk op de TD door een veel te kleine groep is moeten gebeuren, en er weinig solidariteit kwam van anderen. 'De tweede en de derde groep werkers vonden de abiance waarschijnlijk zo geweldig dat zij het vertikten om hun jaargenoten te komen aflossen (of zijn er andere redenen?) Gevolg: alle werk op de TD is gedaan door enkelen, die zelf niet veel aan de fuif gehad hebben, terwijl anderen zich keigoed amuseerden', aldus Stef en Else.

Vanzwam

Medewerkers aan Veto 8: Wilfried Allaerts, Filip Canfijn, Pascal Cornet, Luc Baltussen, Toon Boon, Wim De Mont, Dirk De Naegel, Bart Domoor, Pascal De Muysere, Els De Temmervrouw, T.H., Rezaul Kabir, Rudy Lanssens, F. Uyttendaele Rudy Vandamme, Luk Vanheerentals, J. Hugo Verbanck, Ivan Wulfaert, Alain en Johan.

Eindredaktie: Pol Bijnens, Peter De Jonge, Guido Janssens, Bart Ramakers, Pietje T'Jonck, Wim Vervelt.

Eindlay-out: Pascal Lefèvre, Kristin Rosseel, Myriam Warson.

POSTERS — GADGETS
Filmaffiches (o.a. American Gigolo, Psycho 2)

POSTERS
WENSKAARTEN
POSTKAARTEN
GESCHENKEN
voor alle omstandigheden

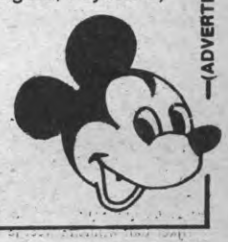

Naamsestraat 53 Leuven

—ADVERTENTIE—

(foto Wim Sempels)

Studentenmarathon Antwerpen-(Mechelen)-Leuven:

Massasport voor duizendtal: groot sukses

Wanneer ik die avond (we schrijven woensdag 9 november) naar het Sportkot begeef, word ik in de Naamsestraat voorbijgefietst. Ik bemerk naast de ratelende ketting, het verbogen spatbord en de verroeste spaken in het voorwiel twee naakte benen boven het sportieve schoeisel van de fietser. Een doordringende Algipan-geur bereikt mijn neus. Verschrikt versnel ik mijn pas: zou dit reeds de eerste *arrivant* zijn van de 16de studentenmarathon Antwerpen-(of ook: Mechelen-) Leuven? Maar vergis u, zoals mij, niet. In marathons wordt *gelopen* (of ook: gestapt), dus mijn schrik was voorbarig.

In de aankomsthal was daar echter nog niet veel van te merken. Voor de ingang enkele bordjes: 'tijdsopname' en 'toeschouwers'. Buiten voor de deur een (gesponserde) radiowagen. Zowel binnen als buiten heerste een drukte van jewelste. Tot mijn grote verwondering hing er *niet* de geur van hot-dog of hamburger, wèl de sfeer van een massa-happening, waarbij ik met 'massa' ook màssa bedoel.

"De eerste loper uit Antwerpen bevindt zich nu ter hoogte van de Tervuursesteenweg en zal binnen enkele ogenblikken hier aankomen"; ik bleek net op tijd gearriveerd te zijn. Enkele momenten na die stem uit de radiowagen liep *Patrick Degreef* inderdaad onder luid gejuich de sporthalle binnen. Zijn tijd: 2 uur, 37 minuten en één sekonde, komputergeregistreerd. Op dat laatste komen we verder nog terug. In elk geval, de eerste van '82 bleek ook de winnaar in '83 te zijn, maar dit jaar verbeterde hij zijn tijd met een kleine tien minuten.

Hotsebotsen op de stier

"Dat ik de eerste ben, betekent niet dat ik beter zou zijn dan wie na mij arriveerde", zou Patrick later voor onze mikrofoon verklaren; "iedereen moet hiervoor hard trainen, en hun inspanningen, zowel bij het trainen als vandaag, zijn minstens even zeer te bewonderen als de mijne". Voorwaar een nederig standpunt, een échte winnaar waardig. De massasportmanifestaties (naast de marathon zijn er ook nog de kwistax-races en op 29 november de 24-urenloop) zijn immers in de eerste plaats als *happening* bedoeld, en slechts op de tweede plaats als kompetitie. 'Deelnemen is belangrijker dan winnen', weet je wel...

Je hoefde trouwens te lopen noch te stappen om er op woensdag 8 november bij te zijn. De organisatoren hadden met behulp van de sponsors voor een aantal attrakties gezorgd. De karatevechters kwamen niet opdagen, maar wel kon je je ambities als rodeorijder botvieren in het sensationele *bull-riding* op een mechanische stier, die buiten stond opgesteld, maar het jammer genoeg ook begaf. Dit kon de pret echter niet drukken: uit de kommentaren van de omstaanders af te leiden waren velen onder hen speciaal voor deze attraktie gekomen, en volgden sommigen zelfs niet eens de aankomst van de lopers en stappers.

Het grootste gedeelte van het publiek stond er evenwel om zijn favoriete marathonloper/loopster of -stapper/ stapster aan te moedigen. Sommige ouders bleken zelfs te zijn mee-gereden — in elk geval een stukje, om de man met de hamer af te schrikken — met hun zoon of dochter. Een moeder zei me: "Ja, mijnheer, ik ben hier voor de eerste keer. De sfeer is goed, hé? Het verwondert mij nu echt, zie, dat hier duizend *studenten* zullen aankomen.

Proefmassages

Duizend was inderdaad ongeveer het aantal deelnemers aan deze 16de studentenmarathon. Een onverhoopt sukses, als je vergelijkt met de vierhonderdkoppige opkomst van vorig jaar. Chris Meulijzer, ASR-Sportraadvrijgestelde, meende de stijgende opkomst te moeten wijten aan "de grote publiciteit" die werd gevoerd rond de manifestatie, evenals de "vlotte medewerking van de sponsors". "Ook de fitness-rage zal er wel iets mee te maken hebben", zei hij verder nog, "en vergeet niet dat het hier allemaal jonge, gezonde mensen zijn, die deelnemen". Dit laatste sprak hij ook uit als verontschuldiging voor het gebrek aan voorafgaande medische kontrole.

Aan de bezwete gezichten en het gedrag van sommige lopers te zien was dit anders misschien niet overbodig geweest. Iemand zeeg bij de aankomst neer op de grond, om daar een tiental minuten hijgend te blijven liggen. Een dramatisch zicht, maar blijkbaar overdrokken door de indrukken van uw verslaggever, want volgens de aanwezige medische diensten waren er geen "noemenswaardige accidenten", tenzij dan "de klassieke blaren en pijn aan de voeten".

Bij de massale toestroom, plotseling, van de *lopers uit Mechelen* — voor die tak waren er 709 ingeschrevenen! — werd de overigens puik ingerichte en geëquipeerde massagekamer overspoeld met atleten, dorstend naar wat billenkletserij — letterlijk dan. Er bleken geen tafels genoeg, maar dat was wel het kleinste probleem, want men masseerde zowat overal: op de grond, op gewone tafels, op grote matrassen. De meesten beweerden het masseren "tof, lekker" te vinden, of iets in die aard. Het masserende personeel (zo te zien iets meer vrouwen dan mannen) vond het vooral "interessant om eens te kunnen oefenen en zich vrijwillig te kunnen inzetten, buiten het kader van de lessen". Het waren bijna allemaal kinesie-terapiestudenten.

Biep-biep, biep-biep-biep...

Ondertussen bleef het biep-biepgeluid van de laserscanner in de aankomsthall lustig doorgaan. Zoals reeds hoger vermeld, werden de aankomsttijden zorgvuldig geregistreerd met behulp van een komputer, die door een van de sponsors was ter beschikking gesteld. Achter de beeldschermen zaten de operators met kwasi-geobsedeerde blik de witte cijfers en kodes te observeren. "Als je nu de videokamera op het display richt, dan krijg je binnen een aantal minuten het klassement van de lopers Mechelen... Oh ja, Chris, wil je eens laten omroepen dat de eerste lopers uit Antwerpen niet werden gescanned, maar dat men zich geen zorgen hoeft te maken: daar wordt aan gewerkt..."

Er was inderdaad aan gewerkt. Een aantal ASR-mensen (ik noem geen namen, uit schrik iemand te vergeten) waren reeds dagen — en nächten - in de weer geweest om een geschikt programma voor deze manifestatie in de komputer te krijgen. Eén van hen merkte triomfantelijk op: "Als dit lukt, dan verkoop ik het!" Dat er ondanks alles toch een aantal mankementjes waren, lag eerder aan een paar onooglijke programmeerfouten en het opboksen tegen de tijd dan aan de installatie.

We vroegen ook een aantal omstaanders wat ze vonden van de organisatie in het algemeen. "Heel goed, hee, vooral de bevoorrading was goed: ze stonden wel met 10 mensen — en langs de *juiste* kant van de weg, dit jaar — om je het voedsel tussen de kiezen te stoppen of de drank in de keel te gieten!" En of alle vertoonde technologie hen dan niet wat boven het petje ging? "Oh, weet je, hoe zou jij hier kunnen volgen, met al dat volk, hoe alles verloopt? Nu staan er tenminste beeldschermen, en kun je alles zien. Maar er schijnen wat problemen te zijn... Enfin, eens aan de prijsuitreiking zal dat wel in orde zijn."

Prijzen, prestatie! (1)

De prijsuitreiking werd door ondergetekende niet meer bijgewoond, wegens te laat. Men sprak trouwens van schattingen zoals 01.30 u. vooraleer de laatsten zouden binnenkomen. Dank zij de komputerlistings kunnen we u echter nog een aantal blikken gunnen op het klassement.

Bij de *lopers vanuit Antwerpen* was de eerste atleet zoals gezegd Degreef. Hij werd gevolgd op 21 minuten en 28

vervolg op de achterpagina

Pimpernellen met Germania

In verband met het geplande koncert van Harry Sacksioni op dinsdag 8 november in Alma 2, wil Germania, als medeorganisator, graag volgende toelichtingen kwijt:

Op 15 oktober werd Germania door theaterburo Pimpernel uit Berchem herinnerd aan het feit dat zij in mei beloofd had om mee te werken aan de organisatie van het koncert, ondermeer door het reserveren van de zaal. Die belofte bleek achteraf nooit gemaakt te zijn, om de een voudige reden dat na een vage eerste afspraak Pimpernel niets meer van zich had laten horen.

Desondanks was Germania nog bereid om te helpen. Twee weken lang hielden heel wat mensen uit de kring zich bezig met het zoeken naar een geschikte zaal, het plakken van (400) affiches, het regelen van de voorverkoop enz...

Op maandag 7 oktober volgde dan de koude douche: het koncert werd afgelast. Dit gebeurde totaal buiten de wil en het medeweten van Germania om. Sterker nog, het was pas door een toevallig telefoontje naar Pimpernel dat Germania hiervan op de hoogte werd gebracht. Anders hadden wij het wellicht ook pas de avond zelf geweten. De redenen die Pimpernel opgaf waren nogal doorzichtig: de nieuwe LP van Sacksioni was niet tijdig uitgebracht (alsof men dat pas een dag voor het koncert wist), en de voorverkoop liep erg slecht. (Wat volgens ons niet verwonderlijk was wegens het ontbreken van enig prijsvoordeel. Desondanks waren er op dat ogenblik 90 kaarten verkocht.) Hoe dan ook, Germania stond voor een voldongen feit. We hebben dan het onmogelijke gedaan om nog zoveel mogelijk mensen te verwittigen (o.a. via Scorpio), daar waar Pimpernel ons voorstel om een bericht door te seinen aan de pers als onrealistisch afwimpelde. Maar we konden niet vermijden dat we de volgende avond toch nog een heel aantal mensen terug naar huis moesten sturen.

Gezien dus het feit dat:

- Germania het zwaarste werk voor de voorbereiding van het koncert heeft geleverd;
- wij pas één dag vooraf, en dan nog toevallig, de annulering van het koncert vernomen hebben;
- dit gebeurde zonder dat Germania dat wenste, zelfs zonder dat zij geraadpleegd werd;
- Germania alles heeft gedaan om alsnog zoveel mogelijk mensen tijdig te verwittigen dat het koncert niet doorging;

zouden wij het op zijn zachtst gezegd erg jammer vinden indien wij ons vertrouwen bij de studenten van Leuven zouden hebben verloren. Het is natuurlijk niet leuk als je van Brugge of Bierbeek, of zelfs maar van je kot komt en voor een gesloten deur staat. Maar geloof me vrij, in dit geval stond ook Germania voor die deur.

Namens Germania, Rudy Lanssens

Apolloon sport en feestweek

Gedurende de week van 7 tot 11 november zetten de sportkotters allemaal hun beste beentje voor. Apolloon organiseerde voor het eerst sinds lange tijd een hele week sport en feest. Dit kon alleen maar met de medewerking van alle studenten en natuurlijk het Instituut voor Lichamelijke Opleiding. Konklusie: er zit nog leven in de brouwerij.

Er werd op maandag gestart met een sporthappening in de grote sporthal. De verschillende mogelijke opties telden zich voor in een grote show, de Muppets inkluis. Sport moet blijkbaar toch niet steeds zo serieus zijn.

Dinsdag gingen de aktiviteiten door met een basketbalmaraton, weerom met een heel toffe sfeer in de zaal en op de terreinen. De 12de Sport- en kinéboekenbeurs, voor de gelegenheid geopend door prof. Ostyn, was uiteraard een hoogtepunt. Drie boekhandels en verschillende tijdschriften kregen de kans hun waar aan de man te brengen. De waar blijkt echter steeds duurder te worden en de man kritischer. Als nevenaktiviteit werd er een interjarenvolleybaltornooi gespeeld, deze keer gewonnen door de tesis-studenten. Om de aankomst van de studentenmaraton wat te animeren wou Apolloon een Belgisch open kampioenschap organiseren. De stier was er, de Belgische titelverdediger ook, maar de stier wou niet springen.

De sport- en feestweek werd dan in de Lido afgesloten met een TD met dansmaraton. Verschillende paren namen het tegen elkaar op om de tien uur vol te dansen. Uiteraard werden er verschillende ekstra beloond, zoals origineelste koppel e.d. Aangezien het feest uitliep tot de vroege uurtjes nam Apolloon de vijfde dag verlof.

Het blijkt dus toch nog mogelijk te zijn om heel wat volk op de been te krijgen wanneer er degelijk werk gemaakt wordt van de reklame en voorstelling van de aktiviteiten. Wanneer de aktiviteiten dan aan de verwachtingen voldoen, zien we al dat volk volgend jaar terug op de tweede uitgave van Apolloons sport- en feestweek.

Het Apolloon-praesidium was echter alles behalve tevreden met Sportraad-ASR's vrijgestelde, die de Apolloon-aktiviteiten mooi op de folder zette van de Studentenmaraton, maar vertikte om de organiserende kring te vernoemen. Doen vrijgestelden dan toch steeds hun eigen zin, zonder rekening te houden met de studenten voor wie ze werken? □

(ADVERTENTIE)

Deze 16e versie van de studentenmarathon Antwerpen-Leuven kwam tot stand met de medewerking van:

HI-TEC

Stella Artois

olivetti

hoofdverdeler J.VERHAEGEN PVBA

Wanneer vallen de mariniers Centraal-Amerika binnen?

De oorlogszuchtige houding van de VSA ten aanzien van C-A neemt steeds scherpere vormen aan. De luchtraid op de internationale luchthaven van Nicaragua, de aanvallen op haar dorpen aan de grens met Costa-Rica zijn daar enkele voorbeelden van. Honduras is omgetoverd tot een militaire zone door de VS-troepen. Volgens de laatste berichten zouden er nu een 11 000 Amerikaanse soldaten in Honduras gelegerd zijn. Voor de beide kusten van Nicaragua liggen 21 oorlogsbodems. Twee weken geleden werd nog een vliegdekschip gestuurd. Het totaal aantal Amerikaanse mariniers rond en in C-A wordt boven de 30 000 geschat.

Daarnaast wordt er een duidelijke verschuiving van taktiek tegen Nicaragua waargenomen. De aanvallen zijn nu voornamelijk gericht tegen ekonomische doelwitten. De elektriciteitsvoorzieningen aan de Atlantische kust werden serieus onderbroken. In 'puerto Sandino' en in de haven van Corinto werden havenfaciliteiten, pijplijnen en oliestocks opgeblazen. Serieuze energieproblemen kondigen zich snel aan.

Klap op de vuurpijl

De inval in Grenada als klap op de vuurpijl zou een algemene repetitie zijn voor een inval in Nicaragua. El Salvador zou ondertussen ook 'bevrijd' worden. Lawrence Birns, directeur van de raad voor hemisferische zaken (COHA) in Washington zegt dat de VS binnen 3 à 4 maanden een politiek-militair offensief tegen Nicaragua ondernemen, bestaande uit Noord-Amerikaanse luchtaanvallen, versterkt door geschut vanop zee.

Daarbij zou een massale invasie van contra's, in volledige samenwerking met het Hondurese leger samengaan. Birns voegt eraan toe dat de N-A administratie uitsluitend rekening zal houden met een aantal binnenlands-politieke faktoren zoals de houding van de Noord-Amerikaanse katolieke kerk t.o.v. haar C-A politiek en de publieke opinie met betrekking tot de inval in Grenada. De uiterst slappe reaktie van onze minister van Buitenlandse Zaken is in deze kontekst meer dan veelbetekenend.

De onmiddelijke aanleiding voor de interventie zou een 'gesimuleerde of geprovoceerde' aanval van Nicaragua tegen Honduras zijn.

Een ander scenario van inval in Nicaragua vinden we in een telex afkomstig van Mexico: «De VS plannen het noordoosten van Nicaragua binnen te vallen voor het einde van dit jaar. Daar zouden ze Puerto Cabezas bezetten en een onafhankelijke Miskito-staat proklameren». Deze berichten zijn afkomstig van een groep van Noord-Amerikaanse antropologen die zeggen hun informatie van een belangrijk funktionaris van het 'State Department' te hebben gekregen. Dezelfde funktionaris die 2 dagen voor de inval in Grenada deze aktie aan hen bekend maakte.

Dergelijk projekt gaat terug op een vroeger plan 'Rode Kerstmis' geheten, dat door de Sandinistische regering in december 1982 werd onderschept. De aanleiding zou een 'bevrijding' van de Miskito-indianen in Nicaragua zijn. Ondanks de verrassende bezorgdheid van Reagan voor de indianenproblemen, blijkt het hem wel aan verbeelding te ontbreken wanneer hij zijn imperialistische spelletjes moet verantwoorden. Van Vietnam over Afghanistan tot Grenada en Nicaragua komen dezelfde elementen terug om het zelfbeschikkingsrecht van een volk op bloedige wijze te fnuiken.

De urgente vraag dringt zich op: zullen de Amerikanen inderdaad deze stap zetten en indien ja, welk tijdstip zullen ze daarvoor uitkiezen? Het is uiteraard onmogelijk sluitende antwoorden op deze vragen te formuleren. Toch pogen we enkele aanduidingen te geven.

Alle waarnemers zijn het erover eens dat een aanval tegen Nicaragua een veel grotere militaire betrokkenheid zou impliceren dan in Grenada het geval is. De vraag is of Reagan beseft dat een tweede Vietnam dan onvermijdelijk is.

Casa... nova!

Daarnaast is El Salvador een belangrijk element in de besluitvorming terzake. Twee weken geleden werd na afloop van de onlangs opnieuw in het leven geroepen Centraalamerikaanse defensieraad (CONDECA, bestaande uit El Salvador, Honduras en recentelijk Panama als waarnemer of lees maar 18 Amerikaanse militaire bases) in een slotkommunikee de hulp ingeroepen van de VS. Alvarez, stafchef van het Hondurese leger en de sterke man aldaar vroeg de VS om uiteindelijk dan toch 'es Nicaragua binnen te vallen (cfr. de officiële uitleg i.v.m. de inval in Grenada.) Casanova, de minister van defensie van El Salvador daarentegen meende dat de situatie bij hem dringender was en vroeg 'prioriteit' voor zijn land. En inderdaad, volgens de laatste berichten wordt de situatie in El Salvador steeds prangender (cfr. kader). De korridor tussen de twee bevrijde gebieden in handen van het FMLN werd gedicht en het volksleger zou 2/3 van het land onder zijn kontrole hebben. Eén van de twee door Amerika getrainde elitebataljons zou volledig zijn uitgeschakeld. Er zou een massale desertie zijn onder de regeringstroepen en de overblijvende troepen trekken zich terug in hun kazernes. Het moreel zou tot een dieptepunt zijn gezakt... In het licht van deze gegevens wordt natuurlijk een zeer gevaarlijke situatie geschapen voor gans Centraal-Amerika.

Indien deze van het FMLN afkomstig zijnde berichten niet overdreven zijn, kan dit een belangrijke faktor zijn in het besluitvormingsproces van de Noordamerikaanse regering. Een eventuele interventie zou dan bespoedigd worden. Een aantal tekens wijzen er inderdaad op dat er iets belangrijks op het spel staat. Voor meer details terzake lees het perskommunikee (kadertje).

Deze gebeurtenissen nopen de publieke opinie ertoe zeer waakzaam te zijn. Het is zonder meer medeplichtigheid van de Belgische regering wanneer ze de invasie van de VS in Grenada niet openlijk afkeurt en daarmee de weg effent voor een inval in gans CentraalAmerika. De slachtoffers van dergelijke akties zouden zeer aanzienlijk zijn, want in Nicaragua en El Salvador heeft het volk de wapens in handen. Hopelijk beseft Reagan wat dit betekent. Het zijn mannen, vrouwen en kinderen die een veel groter morecl hebben dan de Amerikaanse 'boys' en de huurlingen van het FDN in Honduras. Zij weten namelijk waarvoor er gevochten wordt: de verworvenheden van een revolutie of een diktatoriale staat à la Somoza of à la El Salvador. □

KOMMUNIKEE VAN HET ANTI-INTERVENTIEFRONT

Op 5 november jl. hebben de vijf kommandanten van het FMLN van El Salvador een oproep gericht tot de buitenwereld, waarin zij dringend aandacht vragen voor de kwalijke ontwikkelingen in Midden-Amerika.

Tengevolge van de toenemende druk van het FMLN op het Salvadoriaanse regeringsleger en op aanwijzing van de regering van de VS, heeft generaal Vides Casanova, Salvadoriaans minister van landsverdediging, enkele dagen geleden de legers van Guatemala en Honduras gevraagd El Salvador binnen te vallen. Ingaande op dit verzoek heeft het Guatemalteekse leger 4000 manschappen samengetrokken in Jutiapa, Valle Nuevo, San Cristobal en Pedro de Alvarado, bij de Salvadoriaanse grens. Hondurese troepen zijn gekoncentreerd in Jicaro Galan, waar de wegen naar El Salvador en Guatemala samenkomen.

Tegelijkertijd is het aantal Amerikaanse soldaten en hun militaire uitrusting in Honduras gevoelig opgedreven en is de Amerikaanse aanwezigheid ter zee uitgebreid met de komst voor de Midden-Amerikaanse kust van een aantal schepen, aangevoerd door een vliegdekschip. Een bataljon Noord-Amerikaanse genietroepen is in Costa Rica aan land gegaan, zogezegd voor een humanitaire operatie. Het aantal Noord-Amerikaanse effektieven, dat direkt de kusten en de grenzen van Nicaragua en El Salvador bedreigt, bedraagt reeds méér dan 25 000 en in Honduras bevinden er zich nog eens 5 000.

De Nicaraguaanse regering van haar kant heeft een veroordeling uitgesproken over de intensieve voorbereidselen onder leiding van het Pentagon voor een inval in het land. Met opvallende haast werd het bevel van het zuidelijk kommando van het Pentagon uitgevoerd om de CONDECA nieuw leven in te blazen.

Al deze stappen lijken erg op die, welke de Amerikaanse aggressie tegen Grenada voorafgingen. Volgens het FMLN moeten de Guatemalteekse en Hondurese troepen de weg vrijmaken voor een massale invasie van Amerikaanse militairen en hun luchtmacht.

De vraag om hulp van Vides Casanova sluit aan bij wat uit andere bronnen reeds geweten was. In een recent interview in de Herald Tribune verklaart de top-adviseur van de VS in San Salvador dat het Salvadoriaanse leger in feite verslagen lijkt. Op de meeste plaatsen biedt het geen weerstand meer. Het blijft in zijn kazernes. Het lijdt enorme verliezen aan manschappen en materieel. En het FMLN heeft in feite het initiatief in handen in 2/3 van het land. Tijdens het jongste FMLN-offensief 'onafhankelijkheid, vrijheid en demokratie' werden meer dan 60 steden en dorpen ingenomen en werd de definitieve verbinding tot stand gebracht tussen de gekontroleerde zones in het centrum van het land en die in het Oosten.

Alles wijst erop dat de toestand in Midden-Amerika naar een klimax gaat. Er zijn aanwijsbare vergelijkingspunten met de overrompeling van Grenada een paar weken geleden. Er is echter ook een belangrijk verschil. In Grenada kwam de inval bijna bij verrassing. Voor El Salvador en Nicaragua is de wereld op voorhand verwittigd, zowel door het FMLN als door de Nicaraguaanse regering. Het lijkt erop dat de regering Reagan alleen nog gelooft in een militaire oplossing van de Midden-Amerikaanse krisis, die ze zelf in belangrijke mate heeft uitgelokt. Zo'n militaire oplossing voert regelrecht naar de dood van een paar honderdduizend mensen en naar een praktisch onherstelbare verwoesting van het gebied.

Het Anti Interventie Front, dat ruim 250 organisaties vertegenwoordigt, dringt er bij de regering, het parlement en de politieke partijen op aan dat zij, zo mogelijk in overleg met de Europese partners, in de komende dagen initiatieven zouden nemen om Reagan op deze heilloze weg te stoppen en dat zij elke inspanning om te komen tot een politieke oplossing van het konflikt op een aktieve wijze zouden ondersteunen.

Terwijl het debat in de Kamer verderging manifesteerden zo'n 500 studenten uit Gent, Brussel en Leuven door Brussel. We schrijven 8 november 1983. Deze impressie van iemand die erbij was en voor de eerste maal door de 'ordehandhavers' opgepakt werd, wordt neergetikt op 10 november, na het aanhoren van het verdikt in het parlement...

Goedgemutst maar vastberaden stapte, we de trein op na een kleine betoging in Leuven zelf. Het gevaarte zet zich in gang, doorheen de velden en weiden snellen we naar het urbanistisch gedrocht dat Brussel heet. Aan het Centraal Station staat er ons een menigte te wachten. Pamfletjes worden uitgedeeld, vrienden begroet. Het R4'ke van de BOB houdt ons gezelschap. Doorheen de Ravensteingalerij daveren reeds de eerste slogans: "Demokratie ja! Raketten — nee!" Op de trappen naar het park voor het parlement komen we tot stilstand: gehelmde pakkemannen met matrak en gevechtskledij kijken ons grimmig toe. Het is een fotogenieke plaats, maar daar schieten we niets mee op. De brief aan de parlementairen lijkt moeilijk zijn bestemmelingen te zullen bereiken. We slaan linksaf... wandelen voorbij talrijke pakkemannenontvangstkomitees.

"Reagan, Andropov — Geen raketten in onze hof!" We zwaaien vastberaden het V-teken met onze vingers. Aan het monument voor de onbekende soldaat gekomen houden we halt. De brief aan de parlementairen wordt hier voorgelezen. De 'ordehandhavers' staan er onbewogen bij. We omschrijven verder de zgn. neutrale zone rond het parlement, de stemming begint te veranderen. Op een belangrijk kruispunt gekomen gaan we allemaal neerzitten. Het verkeer ligt ongeveer stil. De BRT-camera blijft filmen. De politie beginl talrijker te worden, we besluiten verder te gaan.

Ekonomika organiseert:

Een wereldkreatie!!

Suite Orientale van Ketelbey. Bariton Taverniers heeft zijn plaats genomen, naast dirigent Mareels. Op het teken van de dirigent gaan de muzikanten zitten.

Het eerste — inleidend — deel heet *Les Cloches aux Champs*. Het orkest speelt volle akkoorden, een langzame, trage melodiek. Het klokkenspel vormt een dalend, chromatisch motief dat steeds weerkeert... De strijkers beginnen *Heure Célèste*. Achteraan in de zaal zitten een oudere dame en heer, met een kasetterekorder — ze nemen alles op. Spelen hun kleinkinderen mee? Het koor valt in: *Ave Maria, gratia Plena*. De zangers staan nogal gedrongen op de trappen, links en rechts, naast het orkest. *Sancta Maria*. De paukenist sluit deze beweging *met doffe slagen* af.

Au Pays Mystique d'Egypte: trommels, trompetten, een mars. Plots stokt het ritme, even een dramatische stilte, dan het orkest met een bariton. Hij zingt (een meeslepende melodie van onverstaanbare woorden). Het publiek knikt instemmend. Het is duidelijk: de troepen stellen zich op om de farao te begeleiden. Een tweede strofe, een derde. De kontrabassisten sleuren aan hun instrument en de bariton wordt door het koor opgezwolgen in een gewijde harmonie, een grootse tematiek. *Le Sanctuaire du Cœur* is meer ingetogen. Halfweg valt de bariton uitgeput stil, zijn rol wordt overgenomen door de gemeenschap, het koor. De zanger overschouwt waardig zijn troepen. De gong introduceert *Au Jardin d'une Pagode Chinoise*. Na drie maten zet het koor in, met een zuchtend motief, in 'chinese' toonladders. (Het riet ritselt als de sampam onder de studiospots voorbijschuift). De melodie wordt in het orkest uitgewerkt. De dirigent doet een teken en, ineens, zet een ander motief in, weer een ander, het koor begint te praten, te roepen, te schreeuwen zelfs. Verwarring alom. De koncentratie van de uitvoerders gaat naar het uiterste. Abrupte stilte... weer de gong, het zuchtmotief,... Het publiek herkent de tematiek, doorziet het systeem, wordt entoesiast. Een machtige eindkadens *bekroont* het werk. Ovatie.

En de wereldkreatie van Neil Brownings *Concerto for Electric Guitar and Orchestra?* Als je nù nog wil doen wat groepjes als Deep Purple en andere *beroemdheden* in '69 gedaan hebben, dan is er al iets mis. Als je in je snelle delen werkt met goedkope riffs, en in je trage delen Satie en Sacksioni achterna wilt, als je hele stuk doorspekt is met dramatisch volledig onfunktionele efekten in de echokamer en daarenboven gebouwd is op een melodiek en harmonie op het nivo van smartlappen van slechts matige kwaliteit, dan ben je al ernstig aan nadenken toe. Maar Neil Browning deed er nog een schepje bovenop: hij trad op in rood hemd en zwarte das. En dat is wel het duidelijkste bewijs: van kitch heeft die man geen kaas gegeten, hij weet niet eens welke poses aan te nemen. Browning zou beter eens goed naar Ketelbey luisteren. Daarna mag hij eens naar Leuven terugkomen.

De toehoorders waren tevreden met 'hun' wereldkreatie.

Guido Janssens

Dinsdag 8 november in de Grote Aula. De kolder van de avond heet 'Ekonimika organiseert een koncert', vertelt de presentator. 'Ik ken niets van muziek, ik ga vanavond domme dingen zeggen' en gelijk had die man. Ekonomika had trouwels wel op voorhand mogen vermelden dat het Antwerps Symfonisch Orkest een amateursensemble is. Over andere organisatorische fouten zullen we maar zwijgen. Net als over het eerste deel (Gluck, J. Haydn), dat het orkest duidelijk niet aankon. Na de pauze was het anders: Ketelbey en Neil Browning...

Het rakettendebat:

In de marge...

bleek achteraf de kazerne van Etterbeek te zijn — en stoppen voor een verwaaide loods. Het ingangsticket blijkt onze identiteitskaart te zijn. De gapende poortmonden slokken ons op. Prikkeldraadwegversperringen worden voor de donkere openingen gesmeten. We werpen een achterdochtige blik om ons heen: een vervallen loods, de glazen toppen van de zadeldaken evenals de ramen in scherven, kasseien en glassplinters. Voorwaar een toffe omgeving om onze evaluatie te houden. Enkele pantserwagens staan met de felle autolichten op de poorten gericht. Een schimmige diskussie begint. Daarna verspreiden de zowat 250 à 300 studenten zich over de ruimte. Groot en desolaat genoeg, da's zeker! De tijd drentelt voort...

Allerlei gissingen worden gemaakt rond de situatie van de rest van de studenten — die bleken achteraf in een gevangenis in 't centrum in kleine onverluchte cellen te zitten, zonder eten of drank. Er wordt wat gezongen, er wordt wat geskandeerd... "Drinken! Eten! Drinken! Eten!" Tot grote verbazing van de bonte bende stopt er een Landrover met thermosbakken koffie en dozen met boterhammen. het eten wordt uitgedeeld, over de prikkeldraad heen, en iedereen vergeet even de omgeving en installeert zich in groepjes op de grond. Nadat de horlogewijzers nog heel wat afstand hebben afgelegd komen een paar rijkswachters naar de middelste poort toe en één ervan zegt ons in 't Frans (sic) dat we in groepjes zullen vrijgelaten worden via naamafroeping.

Free, free at last...

Zonder mikro of megafoon worden namen afgeroepen, nauwelijks verstaanbaar want we zijn met zoveel... — Flanders Technology, weet je wel...? Tergend langzaam mogen studenten uit de loods een pantserwagen in. Met een luttele verkeersregelingslamp ontcijferen een tweetal flikken onze namen op onze identiteitspapieren. Er zijn slechts 2 wagens beschikbaar zodat er telkens op een teruggekomen auto moet gewacht worden vooraleer de afroeping verder gaat. Iets na 10 uur ben ik uiteindelijk ook aan de beurt, er blijven nog een 20 à 30-tal betogers achter. De pantserwagen vlamt door Brussel naar het RTBF-gebouw, zo horen wij althans. Alle groepjes (10 mensen) werden op verschillende afgelegen plaatsen gedropt. Na heel wat zoeken met de hulp van een Brusselse student een bus naar het Centraal station gevonden. We waren hongerig en dorstig, wat wil je... Ik kocht me een soort Grieks broodje en ging met enkele lotgenoten ne witte Hoegaarse drinken in 'De dolle mol'... In 't station vonden we nog een deel van de Leuvenaars terug.

Moe maar tevreden over onze aktie stapten we de trein op. Nachtelijk Leuven lag op ons te wachten, stil en onberoerd.

P.S.: Juist voor ik afgeroepen werd is er nog iemand in de duisternis in een open garageput in de loods gesukkeld. Je zag er nauwelijks waar je liep, in dat vervallen bouwsel. Balans: een ontwrichte schouder. Na enig geroep naar de 'ordehandhavers' — "ga je een beetje show maken, ja?" — kwamen er toch twee polshoogte nemen. Hij werd na veel gepalaver naar een dokter gebracht. Hij maakt het goed.

Francis Deblauwe

...e stenen des aanstoots...

...tsaf vinden we palend aan deze ...eersader het PVV-gebouw. Enke...stormen naar binnen, maar alle ...endeuren blijken opeens op slot. ...druipen af, trouwens, de flikken ...n ons al op de hielen te trappen. ...stappen voort op over de kleine ... Iets verder besluiten we over te ...n... alle vierwielers komen tot ...and. De Wetstraat staat er vol ... 5 files naast elkaar. Het 'ont...stkomitee', dat ons had willen ...houden even voorbij het PVV-...uw staat voor joker aan de ...zijde van de drukke verkeersader. ...e groep is reeds wat geslonken, het ... het enkelen al wat te heet onder ...oeten. Maar we golven al als een ...enstroom tussen de vijfvoudige ...likken vehikels. Lachende, ver...de, verveelde, onverschillige ge...en kruisen mijn blik. De vredes...r kabbelt voort tussen de ob...els en zoekt het laagste punt. Dat ...t de Tweekerkenstraat te zijn. Het ...enwater valt versneld naar be...n. Het CVP-gebouw! De voor...e overspoelt de trappenhal en ... naar boven. Een deel betogers ... buiten op de uitkijk. Nergens ... pakkemannen te zien. Een ...atie staat op het punt kontakt te ...n met PSC-voorzitter Deprez — ...len zat in 't parlement — als de ...rtussen gearriveerde politie na...j komt. De BRT-mensen hebben ...oeie kluif aan de spandoeken aan ...oorgevel van het modernistische ...uw, een paarse vlag met vredes... ... wappert hoog aan de façade. ...le nummers van het partijblad ... dwarrelen naar beneden. De ...derheid vindt dat het nu welletjes ...weest en roept op om naar buiten ...an.

...t de naderende 'ordehandhavers' ...en we maar twee mogelijkheden: ... naar binnen of allen verdergaan. ...edelijke politie is ons evenwel te ...af en bestormt het gebouw. De ...en die al buiten staan worden tot op 't kruispunt met de Hamerstraat gedreven. Een kleine groep beneden in het gebouw — de rest is het hogerop gaan zoeken — wordt hardhandig, manu militari, in de politiecombi's gedeponeerd. Enkele matrakkeslagen vallen.

Deprez versus rijkswacht

De PSC- en CVP-mensen komen tussenbeide en er volgt druk overleg onder de studenten en met de politici. Deprez en CVP-sekretaris Willems komen overeen dat een delegatie met hen praat en de rest ondertussen op de stoep zal gaan staan, maar de intussen met veel machtsvertoon uit de andere richting opgemarcheerde rijkswacht heeft daar geen oren naar. De overeenkomst wordt met de voeten getreden: zijstraten worden afgesloten met paarden en waterkanonnen worden dichterbij gebracht terwijl de in gevechtspak gestoken rijkswachters de studenten 'sandwichen' (naar de letterlijke woorden van een politieagent die er glunderend bijstond).

Het Rijk duwt, trapt en slaat ons tesamen, terwijl de Stad ons aan de andere kant blokkeert. Op een bepaald moment zijn er geen pantserwagens genoeg meer om ons in te stoppen en worden we, omsingeld, gerust gelaten. Voor de lens van de BRT-kamera zien we Deprez en een kollega bitsig ruzieën met de rijkswachtofficier: dat was de afspraak niet! Het antwoord: hier is de openbare weg, jij hebt hier niets te zeggen! De woedende PSC'er moet door Deprez gekalmeerd worden...

Ik ga met de rest de politiecombi's in. Met gillende sirenes stuiven we het spitsuur binnen. Het is ongeveer vijf uur.

Schimmenspel achter prikkeldraad

We rijden een kazerne binnen en weer buiten... en nog eens... Het is stikkend warm, opeengepakt als we zitten. We rijden een groot kompleks binnen —

21 november a.s.: nieuwe betoging tegen raketten!

Het Nationaal Studentenkomitee tegen de Raketten roept op om op 21 november a.s. massaal in Brussel te betogen, naar aanleiding van de beslissing die die dag in het Westduitse parlement zal genomen worden m.b.t. de plaatsing der Pershings Van de raketten die de NATO op het Westeuropese kontinent wil plaatsen, zijn de Pershings het allergevaarlijkst. Zij kunnen afgevuurd vanuit West-Duitsland, op nauwelijks enkele minuten Moskou bereiken, en verhogen derhalve de kans op een kernoorlog 'per ongeluk'. De plaatsing van de Pershing is een nieuwe stap in de bewapeningswedloop, die Rusland enkel kan beantwoorden door bv. op Cuba soortgelijke raketten op de VS te richten. Vanuit militair-defensief oogpunt zijn ze volkomen nutteloos, door het feit dat de NATO al genoeg materiaal voorhanden heeft om de SU een aanval te 'ontraden'. Enkel offensief kunnen ze vanuit militair-strategisch oogpunt belang hebben en daarom moeten ze volledig en met alle middelen verworpen worden. De VS kunnen vanuit een Westeuropees land (enkel in West-Duitsland worden de Pershings geplaatst, in de andere landen de tragere, maar ongrijpbare Cruise) een verrassingsaanval op de Sovjet-Unie riskeren, en de onzekerheid betreffende de politieke toekomst van morgen, moet ons ertoe verplichten dit alleen-recht uit handen van de VS te laten!

Het 'Nationaal Studentenkomitee tegen de Raketten', dat op dinsdag 8 november reeds met 500 studenten in Brussel manifesteerde, wil nu minstens met het dubbele aantal naar de Westduitse ambassade trekken, om er onze solidariteit te betuigen met de Westduitse vredesbeweging. Voor Leuven is er de afspraak om aan *Alma II* om *12.00 u. 's middags* te verzamelen (**maandag 21 november!**). Alle verdere inlichtingen zijn te bekomen op tel. 016/23 38 29. In de andere universiteitscentra wordt er ook gemobiliseerd: aan de RUG (Gent) is er VVS, aan de VUB (Brussel) is er Vrij Onderzoek en aan het UFSIA (Antwerpen) zijn er de Progressieve Antwerpse Studenten.

Aktiekomité Rakettenvergif

★ De KULeuven organiseert dit jaar voor het eerst een reeks 'Universitaire Conferenties', en het programma ziet er als volgt uit:

Donderdag 17 november om 19 uur
'Economie, samenleving en politiek: internationale situering', door prof. dr. L. BAECK (faculteit der Economische en Toegepaste Economische Wetenschappen).

Donderdagen 24/11 en 1 december-19 u
'Lezen en/of leven' en
'Modellen van werkelijkheidsbeleving in de Engelse roman sinds 1945' door prof. dr. H. SERVOTTE (fac. van de Letteren en Wijsbegeerte).

Donderdagen 8 en 15 dec., 19 u.
'Energie: een bedreiging voor het milieu?' en
'Leidt de techniek tot verdwaling?' door prof. dr. ir. P. DE MEESTER (Fac. der Toeg. Wetenschappen).

Deze conferenties hebben telkens plaats in de Grote Aula van het Maria-Theresiacollege, Sint-Michielsstr. in Leuven. □

Vrijgestelden stempelkontrole

De ASR zoekt drie of vier mensen die met vrijstelling van stempelkontrole in de studentenwerking willen bijspringen. Twee mensen kunnen aan de slag op het *Persdokumentatiecentrum* in de 's Meiersstraat (het vroegere BPA-archief). Voor de permanentie ('s namiddags) op de eerste verdieping wordt dringend iemand gezocht. Tenslotte kunnen we nog een vrijgestelde van stempelkontrole gebruiken voor een opdracht van twee maanden (nl. het bijwerken van de publiciteits-administratie). Wij bieden een jonge werksfeer met een hele troep entoesiaste medewerkers.

(ADVERTENTIE)

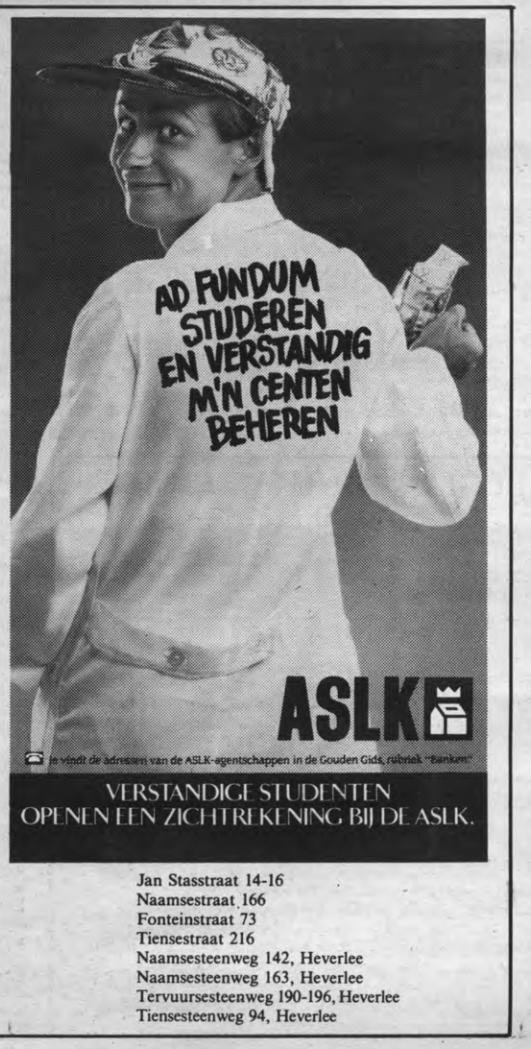

VERSTANDIGE STUDENTEN OPENEN EEN ZICHTREKENING BIJ DE ASLK.

Jan Stasstraat 14-16
Naamsestraat 166
Fonteinstraat 73
Tiensestraat 216
Naamsesteenweg 142, Heverlee
Naamsesteenweg 163, Heverlee
Tervuursesteenweg 190-196, Heverlee
Tiensesteenweg 94, Heverlee

België op zijn smalst:

Belgische Minimal Cinema aan de top!

Drie kopjes van Europese toppers. Neen, geen voetballers, zoals je meteen zou verwachten, geen Gerets, Coeck en Vandenbergh. Maar wel filmregisseurs. Ja, dat hield je niet voor mogelijk. Maar bekijk eens die karakterkoppen, en vooral het overtuigende broskopje van Jan Decorte: met zo'n hoofd moet je toch gewoon heel de wereld je talent weten op te dringen??
(vlnr.: Chantal Akkerman, Jan Decorte en Eric De Kuyper)

Heel de filmgeschiedenis lang al zijn mensen bezig de beste formules uit te denken om de realiteit zo best mogelijk in verzonnen verhalen te benaderen. En soms zien filmverhalen er inderdaad heel "echt" uit. Toch is het ook de bedoeling van de "ware" cineast om die nagebootste werkelijkheid zo te vervormen, dat hij/zij er kommentaar op kan leveren. Die twee gaan hand in hand, ook al lijken ze in tegenspraak met mekaar, omdat het ene niet zonder het andere kàn.

De beste tussenweg, het ideale bindmiddel is één der pijlers van de filmkunst geworden: de *montage*. Vòòr de kamera voer je imitaties op van de werkelijkheid en dan kruip je met je opnamen, met een schaar en een tube velpon in een klein, donker kamertje om alles weer overhoop te halen. Realiteit en kommentaar door montage.

Verhoogde graad van realiteitsaanvoelen in film krijg je ook soms door intensere versnijding: je laat bijvoorbeeld afwisselende beelden zien van verleden en heden van een personage om de illusie te wekken dat hij/zij in het nu aan toen denkt, iets wat je niet in gewone, rechtdoor gefilmde beelden kan tonen. Bovendien kan je door montage datgene wat je te vertellen hebt, zodanig komprimeren, dat je op twee uur een héél lang verhaal kwijt kan, mét de nodige kommentaren erop en eraan, dat er toch nog net echt uitziet ook.

Allemaal montage. Kortom: geniaal.

Minimal cinema

Wel, *minimal cinema*, zowat de belangrijkste recente vondst in de filmtaal, doet nu net het tegenovergestelde. Één der wezenskenmerken van deze vernieuwing is namelijk dat ze helemaal géén klassiek verhaal meer wenst te vertellen en dat ze de werkelijkheid ook helemaal niet meer naar haar hand wil zetten, maar gewoon wil laten *zien*. En dat betekent: gedaan met de heilige montage, voilà. Amen.

Neen, natuurlijk is het niet zò simpel, maar het lijkt er verdomd aardig op. Minimale cineasten hebben immers lak aan knip- en plakwerk. Zij interesseren zich eerder fel voor wat zich vòòr de kamera afspeelt, voor de details van het getoonde. Ze laten dus de kamera gewoon maar staan waar ie staat, een tijdlang, en kijken toe.

De alerte lezer wijst beschuldigend naar de inleiding en krijst verontwaardigd: "Maar dan zijn zij geen 'ware' cineasten, want die willen de werkelijkheid zo vervormen dat hij/zij er kommentaar kan op leveren". Zeer goed, zeer goed. En toch zijn minimale cineasten *ware* regisseurs, misschien wel méér dan hun klassieke voorgangers, die met de montage dachten alle problemen te kunnen oplossen zonder verder te hoeven zoeken of denken. Onverwacht, maar zeer juist is immers dat de onversneden werkelijkheid, door de kamera in reële tijd geregistreerd, meer bevreemdend werkt en meer het besef in de hand werkt van "dit is film, dit is artificieel" dan de montage, die de toeschouwer weet mee te lokken in een subtiel en onderhuids bekommentarieerde schijnwerkelijkheid.

De minimale cinema *dwingt* je om te kijken en je daar bewust van te zijn tegelijkertijd. Van details te zien en over de presentatie ervan met de filmmaker dadelijk in dialoog te gaan, ter plekke. Van bewust gefascineerd te zijn door de artificialiteit en de selektie van wat zich voor de kamera afspeelt. Minimalisten zijn immers helemaal geen dokumentaire filmers: ze kiezen én ensceneren 'hun' realiteit, hun selektie van 'de' realiteit voor de kamera, op 'hun' manier getoond.

Andy Warhol, halfgod

Het effekt van de *minimal cinema* zoals hierboven beschreven is wel alleen mogelijk bij de gratie van de filmgeschiedenis, van de klassieke montagefilm. Het bevreemdend effekt van de de ongekoupeerde realiteit is immers schatplichtig aan de inleef-verslaving van de filmkijker, die overtuigende eskapade-realiteiten gewoon is zoals die van *Raiders of the Lost Ark*, *E.T.* of *Return of the Jedi*, om de ekstremen te noemen.

Het schoppen van de Franse *Nouvelle Vague* tegen de konventies van de klassieke verhaal- en vertelkunst met beelden volstond immers niet om het kijkerspubliek in de bioskoop wakker te krijgen uit *Gone with the Wind*- of *The Sound of Music*-roezen. Niet dat die films in hun tijd niet verdiensten hadden, ongetwijfeld, maar zei God niet in één van zijn beroemdste songs: "The times they are a changing"? Zelfs al filmden sommige fanaten van de *Nouvelle Vague* in de vroege jaren '60 haast volledig onversneden straatbeeld-realiteit, het bleef marginaal, het publiek bleef ongeïnteresseerd.

Uitgerekend daar waar de strikte regels van het filmvakmanschap het trouwst in de klassieke zin werden gevolgd, namelijk in de Verenigde Staten (Hollywood, meer bepaald), waar ze vaak ook werden uitgevonden, is in de jaren '70 een luciede geest opgestaan. De halfgod Andy Warhol — althans toch in de post-hippiemiddens nog steeds als dusdanig verheerlijk — ging nog enkele stappen verder dan de Franse anti-bourgeois denkgolf van de vroege 60-iger jaren.

Niet dat hij een belangrijk filmmaker is op zich, maar door zijn fanatieke toepassing van het minimale principe verhief hij de *minimal cinema* wel tot *cult* in de Amerikaanse intellektuele middens van de vroege jaren '70. Op de kommerciële eksportstroom van de pop-art kwam het principe overgewaaid naar Europa en we kregen Warhols kompromisloze, oeverloos vervelende films te zien: man slaapt — statieve, onversneden kamera-opname van acht uur slaap. Om maar een voorbeeld te noemen.

België zowaar

In Europa slaagde men er evenwel — gelukkig — in om deze nieuwe denktrant toe te passen en te integreren in de bestaande denk- en werkregels van het filmen, wat ook de enige eigenlijke vorm van vooruitgang is. Dat België hierbij op de allereerste rij staat, na decennia filmdominantie van Fransen, Duitsers, Italianen en Oost-Europeanen was niet te voorzien. We zijn trots, als unitaristen in dit eendrachtig land, op onze betekenisvolle inbreng in de filmhistorie.

Vooral de Brusselse franstalige Chantal Akerman kunnen we als een invloedrijke, waardige pion op de internationale markt vooruitschuiven. Zij is vandaag al *cult* in de New Yorkse *high brow*-middens en zal weldra de wereld veroveren in het spoor van filmgroten als Bunuel, Godard of Antonioni, die elk in hun tijd ook de filmwereld verstomden en dus vooruithielpen. Vernieuwing, integratie van nieuwe denktrants, modernisering, bijschaving van het medium en zijn taal: Akerman doet het.

Maar niet alleen Akerman, hoewel de anderen haar wel schatplichtig zijn. Ook al in de helft van de jaren '70 filmde *Jan Decorte* in haar spoor enkele werkjes bijeen, vooraleer naar de teaterwereld over te stappen. Zelden of nooit vertoonde werkstukken van een vreselijk koppige, eigenzinnige en onhandelbare *Einselgänger*, die door de enen als onrijpe probeersels van een dillettant worden omschreven, door de anderen als hoogstmerkwaardige en kompromisloze karakterwerken die voor zijn op hun tijd.

En tenslotte voegde zich ook *Eric de Kuyper*, nog een persoonlijke vriend van de voorgaanden, bij het selekte gezelschap; na twintig jaar observatie als filmjoernalist, -recensent, -docent en BRT-medewerker ('de andere film') heeft de Kuyper pas twee films afgeleverd die evenwel meteen weten te bekoren en er zeker niet als beginnerswerk uitzien, in al hun bescheidenheid en beperktheid (budget, opzet, mogelijkheden).

Voetbal en film

Sinds België Europees aan de voetbaltop speelt, zowel in club- als in nationaal verband, hebben de intelligentste onzer filmmakers de tijd rijp geoordeeld om de wereld nu maar verder Verhavert en zijn hele school van heimatfilmers, van pseudo-estetische romanverfilmers (Conscience, Timmermans, Streuvels, Claes — kortom de absolute top van onze eigentijdse literatuur) te doen vergeten.

Of dat ook allemaal betekent: mooi, goed, interessant, boeiend, echt iets voor jou... Dat zal je *zelf* moeten uitmaken. Maar dat kan je alleen als je de week BELGIAN MINIMAL CINEMA frekwenteert. Onder *die* noemer, omdat wát Akerman, Decorte en de Kuyper doen, alvast internationaal *betekenisvol* is, dat wel. Kijken dus van 21 tot 26 november in 't Stuc.

J.H. Verbanck

BELGIAN MINIMAL CINEMA

maandag 21 november

20.00 u en 22.30 u: *Casta Diva* van Eric De Kuyper (1982)

dinsdag 22 november

20.00 u: inleiding door Dirk Lauwaert op regisseur Jan Decorte.
Aansluitend: *Pierre* van Jan Decorte (1975).

Woensdag 23 november

20.00 u: *News form Home* van Chantal Akkerman (1977).
22.30 u: *Witold Gombrowicz: voorvallen, avonturen* van Jan Decorte (1977)

donderdag 24 november

20.00 u: *Hedda Gabler* van Jan Decorte (1978)
22.30 u: *Je tu il elle* van Chantal Akkerman (1975)

vrijdag 25 november

20.00 u: *Naughty Boys* van Eric De Kuyper (1983).
Aansluitend: gesprek met Eric De Kuyper over diens films.

zaterdag 26 november

20.00 u en 22.30 u: *Toute une nuit* van Chantal Akkerman (1982).

voorstellingen in 't Stuc **inkom: 60/40 fr.**

Philip Catherine:

End of october

Afwezingen hebben altijd ongelijk, ik zou dus beter niet schrijven over het oktober-jazzfestival, afgelopen week-end op de Bruul te Leuven. Een niet onaardig hoopje volk toch, dat zaterdagavond afwisselend bibberde en applaudiseerde bij het optreden van *Philip Catherine's* trio. Op de jamsession na, was dit het sluitstuk van dit eerste festival georganiseerd door het Leuvens 'Jazz café', of is het nu het spaghetticafé?

Ik was stom genoeg te laat om de Tsjechische pianist *Emil Viklicky* te horen, naar het schijnt opklimmende ster aan het jazz-firmament. Om gitaar-virtuoos Philip Catherine aan het Leuvense publiek voor te stellen komen we echter minstens 10 jaar te laat. Hij zou hier te Leuven nog ekonomie gestuderd hebben, lees ik in de programma-brosjure, maar of dat verder nog van betekenis is, betwijfel ik.

Zijn optreden met de Italiaan *Aldo Romano* als percussionist en *J.L. Rassinfosse* (B.), bassist, was misschien ongewoon voor diegenen die hem vooral van zijn intimistische of softjazz zijde kenden. Het hoekige en vaak harde drumspel van Aldo Romano, een muzikant met een al even uitgebreide diskografie, zal hier wel voor een stuk achter zitten. Het doet overigens tekort aan de figuur van Philip Catherine om hem steeds weer te associëren met saxofonist Charlie Mariano, die op een aantal van zijn platen (o.a. *End of August*, maar ook reeds op *Guitars*,...) inderdaad dat klagende, soft aandoende, saxofoonspel laat horen.

Soft à la carte

Over gitarist Philip Catherine dus nu: het valt sommigen moeilijk om hem bij de jazz of veeleer bij de rock-jazz te klasseren. Op zich helemaal niet erg, of is het soms geen kwaliteitskenmerk om in die mate een muziek met eigen gezicht te kunnen blijven vòòrbrengen?

Zonder overdrijving kan, denk ik, gesteld worden dat hij één van de weinige blanke jazz-musici is die, hoewel hoorbaar afwijkend van het typisch zwarte jazz-idioom, een muziek spelen die in se een aantal wezenlijke jazz-kenmerken bevat. Wat men misschien een welbestudeerde oonzweving zou kunnen noemen, zeer prachtig geïllustreerd in *Homecomings* (*Guitars*, 1975), of het vrijelijk bewegende soloritme, dat toch in harmonie blijft met de doorlopende bas- en ritmesektie.

De revolutie van de free-jazz van een Ornette Coleman e.a. ten spijt, waarbij deze trekken samen met een op dissonantie gebaseerde harmonie op de spits gedreven werden, is de main stream van het blanke jazz-gebeuren rustig blijven swingen en beboppen zoals zij dachten dat het hoorde.

Zonder konkrete verwijzing naar deze free-beweging echter, speelt Philip Catherine een muziek die kwa toonvorming en harmonieconceptie daar sterk bij aanleunt.

Voor de gemiddelde toehoorder blijft dit evenwel gewone 'soft', die in tegenstelling toe de 'hard' wél bruikbaar is als achtergrondmuziekje bij het eten.

Alle registers open

De manier waarop Philip Catherine daarbij zijn gitaar hanteert, dansend en springend zoals het eerder een rockster dan een gezette jazz-muzikant betaamt, doet zelfs aan het bespelen van een orgel denken: tonen worden niet alleen gevormd door het vingerspel op het klavier, maar met het handen voetenwerk waarmee hij een ongelooflijk aantal registers uit zijn gitaar weet te toveren (als ludieke verwijzing kwam daar tijdens het optreden zelfs even een Hammond-orgeltje uit!).

Waar een hele hoop van de bekende jazz-scene doorgaans rustig doorbommelen, zit Catherine's muziek vol verrassingen, met een steeds wisselende gemoedsstemming. Moeiteloos ook integreert hij andere muziekkulturen in zijn werk (Spaanse of Latijns-Amerikaanse invloeden bv.), kortom...

Wilfried Allaerts

Berck: de frustratie van een tekenaar

Vertaald in elf talen, verspreid in vijftien landen en met een jaarlijkse verkoopsstijging van 10 à 15 % is de *Sammy*-reeks één van de suksesvolste uit de Robbedoesstal. Maar de weg naar de top was lang... Hierover en daarnaast een gesprek met de man die *Cauvins* ideeën in de gepaste vorm giet... ekskuseer tekent. Uw aandacht graag voor *Arthur Berckmans*, aliàs Berck.

Als een jongensdroom te sterk wordt... Berck als Sammy of andersom?

Na wat vingeroefeningen bij Kuifje (Hansje, Pechvogel met scenario van Goscinny...) stapte Berck over naar Robbedoes en daar ontmoette hij Cauvin, het begin van een jarenlange samenwerking. De verhalen van Sammy zitten boordevol luchtige humor en zelfs daarmee konden de Fransen niet lachen. In Frankrijk werd het album 'Lijfwachten en Koning Dollar' verboden, omdat men vreesde dat de brave citoyen wel eens zou kunnen vermoeden dat de politie korrupt is. Het feit dat het zich allemaal in de USA tijdens de roaring twenties afspeelt, kon hier niets aan verhelpen. Blijkbaar leden onze zuiderburen nog altijd aan een 'L'état c'est moi - kompleks'.

Maar laten we nu eindelijk de eerste vraag op onze gastheer afvuren:

Uitgeverij Depuis is gestart met een grote promotiekampagne bij het uitbrengen van het laatste Sammy-album, wat was daar de reden toe?

De reden? Ja, ik denk dat het al heel lang had moeten gebeuren, maar ze hebben er veel te lang mee gewacht, omdat het een reeks is die kommercieel is. Je kunt daar voor of tegen zijn, maar ik denk dat een reeks moet kommercieel zijn want anders is ze niet leefbaar. Het stripverhaal is feitelijk zomaar niks dat... zo'n soort liefhebberij is. Als je goed nagaat wat geld dat er mee gemoeid gaat, niet direkt voor de auteurs — spijtig genoeg —, maar hoeveel mensen dat ervan leven.

Omdat dit interview ook wil meehelpen aan de demystifikatie van het stripberoep — niet te verwarren met daarop gelijkende beroepsnamen — werd Berck hierover wat uitleg gevraagd. Meteen pakt de man uit met een keiharde realiteit:

Ik denk dat geen enkele kollega die de vijftig jaar heeft bereikt zonder een depressie of hartinfarkt. Ze hebben er allemaal mee te maken gehad. Het is een heel hard beroep. Ge moet alle dagen kreatief zijn, want de prijs per pagina is niet zo denderend betaald. Als ge moet gaan leven van de prijs van een pagina, als ge ze goed wilt maken dan vraagt dat heel wat werk. En als ge dan ziet als zelfstandige, want ge werkt altijd als zelfstandige, wat risiko's dat ge neemt. Ge hebt geen enkele garantie: als ge ziek wordt moet ge drie maanden volledig werkonbekwaam zijn voordat ge eerste 500 en zoveel frank trekt per werkdag.

Dankzij de beroepsorganisatie, de Stripgilde, is er een statuut van de striptekenaar op komst, nadat het vier jaar onder het stof van de Raad van State heeft gezeten. Slechts de publikatie in het Staatsblad laat vooralsnog op zich wachten.

Niet iedereen is echter even gelukkig met de Stripgilde: *Bucquoy* die geen al te hoge dunk heeft van Hergé en diens Kuifje, maakte ooit in zijn — ondertussen ter ziele gegane maandblad — Spetters een satire op Kuifje. Dat pikte de Stripgilde niet, maar Bucquoy verdedigde zich door te wijzen op de smalle boy-scoutmoraal die in de Kuifjes-avonturen steekt. Hij vindt Hergé rechts maar Berck, als ondervoorzitter van de stripgilde, gaat hier niet helemaal mee akkoord:

Racisme

Dat is een obsessie! Waar dat toch eens zou moeten mee af gerekend worden, namelijk dat ge bepaalde tekenaars met een etiket in een bepaalde hoek wilt drukken. Links, rechts of ik weet niet waar. Ik ben daar radikaal tegen. Ge moet dat altijd in het kader van uw tijd, dat ge dat verhaal gemaakt hebt en in het kader van uw opvoeding, gedachtensfeer... Maar ik betwijfel ten zeerste dat Hergé een racist zou zijn. In die periode, alle kartoens die over Afrika gingen: dat was een blanke, die in een ketel zat en een neger met een been door zijn neus, die de blanke opat. Maar dat is niet met de bedoeling om racistisch te zijn. Wij hebben ook zo nog eens een probleem gehad... een verhaal dat ik in de tijd met Goscinny gemaakt had en daar kwamen negers in. Goed, wat is nu het specifieke van een neger? Dat zijn die dikke lippen. Dat is geen verwijt! Wat voor hen schoon is, is voor ons minder schoon en omgekeerd. Ik denk niet dat een neger zelf gefrustreerd zal zijn omdat hij uitgebeeld wordt met dikke lippen. Als ge gewoon blanken tekent met dikke neuzen, zware kinnen, dikke billen of wat weet ik; dan moeten de blanken ook gefrustreerd zijn. Karikatuur is karikatuur! Daar dan beschouwingen gaan rondknopen! Ik heb altijd de indruk dat ge van bepaalde groepen niks moogt tekenen of ge krijgt van een bepaalde hoek kritiek. Waar ge wel de zot mee moogt houden, onbeperkt, waar geen mens iets zal over zeggen dat is met de Amerikanen. Als ge daar de vloer mee dweilt dan krijgt ge geen reaktie, maar kom niet aan de Joden, of de Arabieren of aan de negers... want dan zijt ge racist. *Buck Danny*, daar is ook van gezegd geweest 'racist', want die Japannerkes zijn vagebonden, bandieten... Maar ge moogt niet vergeten Buck Danny is gekreëerd geweest juist na de oorlog; en toen werd Europa overspoeld door Amerikaanse films, propagandafilms waar dat geen enkele Japanner in deugde.

Samengevat kwam het hier op neer: Berck tilde niet zo zwaar aan het feit dat Buck Danny steeds in de branding stond voor het Amerikaanse imperialisme gezien de hele kontekst (oorlogsfilms). Er is een publiek voor dat soort verhalen en dat moet dan als legitimering ingeroepen worden, meende hij. Meteen is ook de vraag aan de orde van het geweld in de strips, Berck hierover:

Geweld

Wat dat Sammy aangaat: we zitten dus in een milieu van gangsters, dat zijn nu precies geen eerste kommunikantjes. Daar komen dus revolvers en mitraillettes bij te pas. Dankzij het humoristische genre kunt ge het zo aan boord leggen dat er geen doden vallen. Maar wij hebben die attributen nu eenmaal nodig voor de sfeerschepping. Ik kan geen gangsters met bloemkes of konijntjes laten rondlopen. Dat gaat niet. Je kan toch zeggen dat in geen van die verhalen van Sammy mensen gedood worden of gekwetst. Sammy heeft wel eens een schampschot gehad.

Dat is net het eigenaardigste bij strips: zij laten in feite niet zien hoe gruwelijk het geweld is. Heel weinig mensen sterven als er geschoten wordt. Gelooft u niet dat hier een grove vertekening van de realiteit optreedt?

Ja, maar het hele verhaal is een vertekening, het is een karikatuur. Wat mij altijd verwondert: dat die vraag eventueel wordt gesteld maar dat er nooit of nooit eens een reaktie is op film en TV. Al die tekenfilmkes waar er in geknokt wordt... de filmpjes van Charlie Chaplin. Hoe dikwijls eindigt dat niet dat hij wegloopt en dat er met een jachtgeweer achter hem wordt geschoten. En op die afstand — dat kan ik u verzekeren — hangt ge aan flarden, en dan wipt die een keer omhoog en iedereen lacht. In feite zou die knikdood moeten vallen. Daar vind niemand geen graten in, maar als er bij ons zoiets gebeurt dan is men er dadelijk bij om te zeggen 'Ge vertekent de werkelijkheid'.

Strips?

Wat zijn momenteel de voorbeelden die u aanspreken?

Technisch? Voor mij is Franquin de grootste...

Maar van de jonge Belgen zoals Sokal, Comes, Servais...

Servais, dat ligt meer in de tekenfilm hé...

Nee, ik bedoel Servais uit Wordt Vervolgd en die heeft ook in Kuifje...

Wordt vervolgd? De TV-reeks?

Nee, het tijdschrift.

Wordt vervolgd? Is er een tijdschrift, dat zo heet?

Ja, het verschijnt elke maand.

Ha, ik heb daar eens iemand van ontmoet (Berck zwijgt even en na een korte pauze gaat hij verder). Ik duik in mijne strip, en links en rechts volg ik bepaalde strips gelijk Franquin, Asterix daar heb ik enkele albums van. Het spijt mij, maar ik interesseer mij alleen maar op het technische gedeelte en niet op het inhoudelijke. Als ik een scenarist zou zijn dan zou ik daar meer voor geïnteresseerd zijn, verstaat ge?

Ik zie dat jullie daar last meo hebben dat ik geen strips lees. Ik kan u verzekeren dat ik de enige niet ben. (Berck lacht gemoedelijk). Ik ben misschien zo eerlijk om het te zeggen, maar als ge daar heel de dag inzit dan hebt ge 's avonds de behoefte om eens iets anders onder ogen te krijgen.

Toekomst

Wat zijn de plannen voor de toekomst? Nog steeds Sammy? Tot hoeveel verhalen gaan jullie doortoen?

Wel we moeten dan ook eens praten over het financieel aspekt ervan. Het is onze boterham dat we verdedigen. En gezien het tien of vijftien jaar hard werken is voor dat ge een beetje begint vruchten van uw arbeid te plukken. Het is niet zo rooskleurig als de meeste mensen denken. Als ge dan met een figuur zit die doorbreekt, dan probeert men die figuur zo lang mogelijk te behouden, want als men iets nieuw begint weet men nooit op voorhand of het een sukses wordt.

Het grootste probleem is, eens dat ge begint naam te maken, dat ge dan gaat beginnen te denken 'O, nu ben ik er gekomen, wat ik maak is goed en moet niet meer verbeterd worden'.

Zoals Vandersteen tegenwoordig.

Ja. Gelukkig zijn er een hele hoop tekenaars die nooit de voldoening hebben... Ge begint aan een nieuw verhaal, ge denkt dan 'Dat gaat het nu eens worden'. En ge werkt daarop en als het af is — zo is het toch iedere keer bij mij geweest als ik het dan doorkijk — is het weer *dat* niet. Een bestendige ontevredenheid en Franquin heeft dat ook. Als hij vijftig werd heeft hij tegen mij gezegd 'Ik ben nog altijd een debutant en ik zoek nog altijd'. De meeste van m'n kollega's hebben dat gevoel, ze zullen er niet mee te koop lopen. Maar als ge echt goed bevriend zijt dan voelt ge dat wel in gesprekken... zo' onvoldaanheid. De enige aanmoediging dat we hebben, dat ge voelt dat ge een publiek hebt, dat uw werk appreciëert. Dat is toch het doel voor iedere tekenaar.

Pascal Lefèvre

ADVERTENTIE

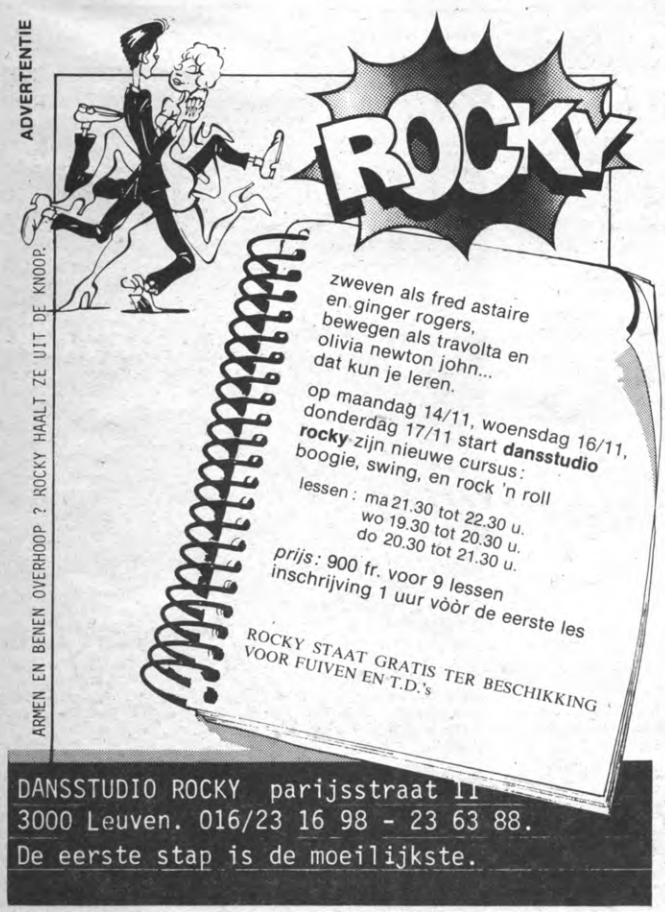

'Je graaft snel een gat voor jezelf als je alleen in Vlaanderen gaat zitten'

Wim Hazeu: uitgeven als bezigheidsterapie

Breda, restaurant Mirabelle. Tot mijn spijt helemaal buiten de stad, aan de afrit van de autoweg. Het interieur is echter prima, al is er veel achtergrondlawaai, met name zakengesprekken. Ik konsumeer een tee en, later, Double Diamond. Wim Hazeu, mijn gesprekspartner, debuteerde in 1963 met de dichtbundel 'Achterebbe', in 1970 verscheen zijn eerste roman, getiteld 'de helm van aarde'. Niet deze literaire karrière, die we dan ook volledig onbesproken laten, is onderwerp van het gesprek, wel Hazeus karrière als mediaman en uitgever. Onlangs zette hij een nieuwe Vlaamse uitgeverij op *Hadewijch*, waarvan hij ook de direkteur werd. Hoe kwam hij ertoe deze uitgeverij te starten?

Wim Hazeu: Ik plan mijn leven. Ik heb altijd in de informatie-industrie willen werken. Ik ben begonnen als journalist, dat heb ik drie jaar gedaan. Vervolgens heb ik zes jaar radio (NCRV) gedaan, o.a. Literama.

Vervolgens heb ik zes jaar televisie gedaan, als hoofd drama- en kunstuitzendingen. Toen kwam Angèle Manteau bij me langs, om met mij eens te spreken. Ik vermoedde dat dat zou gaan om de televisiebewerking van één van de boeken van Jan de Hartog, maar tot mijn verbazing kwam ze mij vragen of ik er voor voelde haar op te volgen als direkteur van literaire boeken bij Elsevier. Daar heb ik twee maanden over nagedacht, en vervolgens gedaan, voor drie jaar.

En aan het eind van die drie jaar werd mij gevraagd of ik de opvolger wilder worden van de heer Pijfers, de direkteur van uitgeverij Ambo. En daar zit ik nu twee jaar...

Informatie-overdracht dus, met alle middelen. Ik zou me in de naaste toekomst ook willen bezighouden met kabeltelevisie en video-informatie, naast wat ik al doe voor het boekenuitgeven. Ik zie voor de toekomst een samengaan van boekenuitgevers en exploitanten van kabeltelevisie. Dan kan je als uitgever niet langs de kant blijven staan, want je zal toch de belangstelling voor het boek moeten winnen via de verscheidene kanalen.

Liefde & harde munt...

Wim de Mont: *(leest voor uit reklamefoldertje): "Uitgeverij Hadewijch NV is een nieuwe Vlaamse uitgeverij die beoogt het werk van Vlaamse schrijvers en Vlaamse onderwerpen in een zo breed mogelijk fonds onder te brengen". Aan het hoofd staat een Nederlander...*

Wim Hazeu: Die vraag heb ik ooit horen stellen aan een Vlaming die aan het hoofd staat van een Nederlandse uitgeverij, Ivo Gay, direkteur van een aantal uitgeverijen binnen de Bührmann-Tetterodegroep. Hij funktioneert daar uitstekend omdat hij anders aankijkt tegen het aanbod van boeken in Nederland, en ik denk dat ik ook anders aankijk tegen het aanbod van manuscripten in Vlaanderen. Dat kan best verfrissend werken...

Ik heb lange tijd in Antwerpen gewoond, en heb in die tijd, terwijl ik zelf als schrijver debuteerde voor een Vlaamse uitgeverij, nl. voor De Bladen van de Poëzie, erg veel Vlaamse auteurs ontmoet, ik heb met die mensen kontakt gehouden, sommigen van hen zijn vrienden van mij geworden. Mijn proza-debuut kwam vervolgens uit bij Manteau, dus die relatie met Vlaanderen heb ik toch al. Bovendien was ik redakteur van Kentering, en dat heeft zich van het begin opgesteld als een Nederlands-Vlaams tijdschrift. We hebben vele Vlaamse debutanten gehad, o.a. Eddy van Vliet...

En dan komt er een kommercieel motief. De Combo-groep omvat tot nu toe elf uitgeverijen met een eigen distributiecentrum in Vlaanderen, Westland. Dat doet het heel goed, maar toch heb ik de idee dat wanneer Westland, naast de elf Nederlandse uitgevers, ook een Vlaamse uitgeverij zou kunnen vertegenwoordigen, de toegang tot de Vlaamse boekhandel en andere Vlaamse verkoopkanalen vergroot wordt.

En de kombinatie van persoonlijke ambitie iets in Vlaanderen te doen en het kommerciële heeft tot de oprichting van Hadewijch geleid. Waarbij komt dat ik met lede ogen aanzie dat de zelfstandigheid van een groot aantal Vlaamse uitgeverijen om zeep is geholpen. Hadewijch is een zelfstandige uitgeverij die werkt in een koöperatie. Het is niet zo dat de ene uitgever bij Combo de andere opslokt zoals bij grote concerns gebeurt.

De zelfstandigheid is dus optimaal. Het enige wat we samen hebben, is wat men samen kan doen, zoals een computercentrum, de administratie, de reklame.

Wim de Mont: *De meeste nieuwe initiatieven in Vlaanderen (Johan Ducheyne met Decom, de omvorming van het eenmansbedrijfje Soethoudt tot een NV, de uitgeversaktiviteiten van Mark Grammens, enz.) blijken meestal gericht te zijn, of te zullen worden, op Vlaanderen...*

Wim Hazeu: De boeken van Hadewijch moeten ook in Nederland verkocht kunnen worden. De Vlaamse exclusiviteit, daar geloof ik niet in, zoals ik ook niet geloof in een Nederlandse exclusiviteit. Ik merk dat nu bij de aanbieding van Hadewijch, met 'Antwerpse verhalen', dat zo'n boek heel goed aanslaat in Nederland.

Ik vind het belangrijk dat de Nederlandse boeken in Vlaanderen worden verkocht, maar ook dat de Vlaamse boeken in Nederland worden verkocht, dat is in het belang van de auteurs natuurlijk ook. Er wordt vaak door Vlaamse auteurs geklaagd over het feit dat ze in Nederland minder goed verkopen — dat geldt niet voor alle Vlaamse auteurs: er zijn Vlaamse auteurs die in Nederland meer verkocht hebben dan ooit in Vlaanderen.

Adviseurs en maakboeken

Als adviseurs voor de nieuwe uitgeverij trok Hazeu twee Vlamingen aan, met een nogal verschillende achtergrond: vooreerst *Angèle Manteau*, oprichtster van de naar haar genoemde uitgeverij en later ook werkzaam bij Elsevier, en *Herwig Waterschoot*, jong Vlaams auteur.

Angèle Manteau heeft een adviseursrol, ze legt ook kontakten met schrijvers, en leest manuscripten. Waterschoot, heeft veel kontakten in Vlaanderen, en op de tweede plaats is hij auteur, wat Hazeu ook belangrijk vindt.

Wim Hazeu: ...dat hij vanuit eigen ervaringen weet hoe moeilijk het is een manuscript te voltooien en waar de opmerkingen naar aanleiding van het lezen van een manuscript op kunnen uitlopen.

En dan het fonds van de nieuwe uitgeverij zelf... 'Antwerpse verhalen' (op het eerste gezicht een zeer interessante bundel, die nu in de winkels zou moeten liggen), 'De potloodmoorden' (naar de thriller van Guy Lee Thys), voorts een 'Literaire reisgids voor Vlaanderen' (mei 1984), 'Kerstvertellingen uit Vlaanderen' (evenals 'Antwerpse verhalen' samengesteld door Angèle Manteau, oktober 1984) en tenslotte het debuut van de Vlaming Leo Beijers, vroeger akteur en regisseur in Nederland, nu full-time schrijver, 'De omhelzing'.

Hadewijch neemt met deze zogenaamde 'maakboeken', de boeken die voor een groot deel het imago van de nieuwe uitgeverij moeten bepalen, een vrij voorzichtige start.

Samen sterk

Wim de Mont: *Hoe werkt de uitgeversgroep Combo, waar Hadewijch deel van uitmaakt?*

Wim Hazeu: De Combo-groep bestaat uit 12 BV's, 1 NV, dat is dan Hadewijch, plus een drukkerij, Bosch & Keuning, en dat is natuurlijk een sterke poot, en de basis voor de Combo-boeken was inderdaad de drukkerij Bosch & Keuning, en de uitgeverij met dezelfde naam; die twee waren er eerst.

En later zijn daar bijgekomen, Ambo, De Fontein, ...en zo zijn ze gegroeid, en zo zal het blijven groeien.

Wim de Mont: *Gaat dat, direkteur zijn van verschillende uitgeverijen binnen de Combo-groep? (Wim Hazeu is direkteur-uitgever van De Fontein, De Prom, Hadewijch, Ambo — tot eind december 1983, Bosch & Keuning, In den Toren en Anthos — deze laatste drie vanaf januari 1984).*

Wim Hazeu: Karakterologisch moet je het aankunnen, en je moet gezond zijn. Maar het heeft een groot voordeel. Als ik met n'importe welke auteur ga praten, die in potentie een belangrijk schrijver is, of hij nu een filosofisch werk schrijft, een religieus werk of een literair werk, dan kan ik hem altijd plaatsen. En ik kan ook zelfs een auteur die zegt, ja, ik ben eigenlijk literair schrijver, maar ik heb nu een boek geschreven over de achterlijke toestanden in de psychiatrie, of het gevangeniswezen in Vlaanderen, dan kan je zeggen, dat past niet bij De Prom, maar het kan bij Ambo. Ik hoef bijna nooit nee te zeggen tegen iets dat goed is.

Wim de Mont: *Ik kan me inbeelden dat, wanneer u weggaat bij Combo, uw opvolger denkt, God, al die verschillende uitgeverijtjes, daar maken we mooi één prestigieuze uitgeverij van...*

Wim Hazeu: Nee, dat kan niet. Als de uitgeverijen groeien zoals ze nu groeien, dan is het werk wat ik nu doe, niet vol te houden, en dan krijg je een aparte direkteur voor Hadewijch — dat is de toekomst.

vervolg op p. 11

Ga over de dorpen

Peter Handke heeft nooit van het teater gehouden. Zijn debuut *Publikumsbeschimpfung* (1966) was een mengelmoes van bedenkingen over teaterillusie en -konventie die dan hun hoogtepunt bereikten in een reeks beledigingen geadresseerd aan het hooggeëerd publiek. Hij katalogiseerde zijn stukken trouwens als *Sprechstücke*, ipv *Schauspiele*. Handke's latere stukken bezaten ook meer klassieke elementen maar met zijn laatste stuk 'Ueber die Dörfer (1981) wordt de cirkel weer gesloten. Handke noemde het een *Dramatisches Gedicht*, de Duitse kritiek noemde het onspeelbaar. In de enscenering van Maatschappij Discordia, vorig seizoen al in Vlaanderen met *An Ideel Husband* (Oscar Wilde) en *De Storm* (Shakespeare), wordt die onspeelbaarheid niet verdoezeld, maar gebruikt.

'Mijn broer heeft me een brief geschreven. Het gaat om geld, om meer dan geld: om het huis van onze overleden ouders en om het stuk grond waar het op staat. Beiden hb ik als eerstgeborene geërfd. Mijn broer woont in het huis, met zijn familie. Hij verzoekt me afstand te doen van het huis en de grond zodat onze zuster zelfstandig kan worden en er een winkel openen'. Gregor (Jan-Joris Lamers) is net om scène gekomen, samen met zijn gezellin Nova (Gerardjan Rijnders). Beiden zijn ze gekleed in varianten van zwart (net zoals de andere akteurs trouwens), sober zoals het toneelbeeld: een schuine wand, met enkele vale, beschilderde vlakken, daarvóór twee teevees van het publiek weggekeerd, enkele kaktusjes en een hoop appelen. Belichting is er enkel ter hoogte van de benen en het gezicht; niets wordt in de schijnwerpers gezet, er wordt een imaginaire ruimte gekreëerd, een fluïdum dat de akteurs verbindt (cfr. de monologen die een gelijkaardige funktie vervullen).

De intrige in *Ueber die Dörfer* is minimaal: Gregor, een schrijver, keert op verzoek van zijn broer-bouwvakker (Titus Muizelaar) terug naar zijn geboortestreek om over de bestemming van het ouderlijk huis te beslissen. Hun zus Sophie (Marianne Boyer) zou er namelijk een winkel willen openen. Dit uitgangspunt heeft echter geen noemswaardige handeling tot gevolg. De personages bepalen zichzelf en hun verhouding tot de wereld (de wereld gesymboliseerd door hun geboortedorp, de wereld ontdaan van alle kultuur of overgeleverde invloed van mensen) in lange, poëtische monologen vol herinneringen en verhalen. Dialoog is er niet: slechts zelden staan ze naar elkaar toe gekeerd en enkel onrechtstreeks gaan ze in op elkaars visies en op hun onderlinge verhouding.

Epiloog

Hans en Sophie verwijten Gregor dat hij hen in de steek liet (de streek verliet), hoewel zij altijd naar hem opgekeken hebben. Nu is voor hem het ogenblik gekomen: "Als je dat nu nalaat, dan zul je ook later niet tot een vorm van idealisering in staat zijn. Je leven zal je tot last zijn, en je zult onuitstaanbaar zijn. Ik zeg je: ik zal je niet met rust laten. Je zult de redder zijn, of je zult niets zijn". Gregor staat echter weigerig tegenover hun voorstel: zijn terugkeer heeft hem de ogen geopend en hij spreekt lyrisch over het hervonden landschap: "Het groen ervoer ik als de hartstreek van alle groen en het hele gebied als een soort voortdurend tijdperk, waar ieder verschillend is en allen toch een stem hebben, en de naam van de plek was: thuisland".

De standpunten komen niet nader tot elkaar. De monologen blijven fragmenten, flarden die niet tot een ontknoping leiden. Dus grijpt de auteur in, in de persoon van Nova. Nova vervult een koorfunktie: zij staat (of knielt) konstant op scène, maar is slechts zelden aan het woord, en dan nog vrij kort. Zij leidt *Ueber die Dörfer* in, zij spreekt ook de welhaast klassieke slotmonoloog uit, vooraan op scène, gericht naar het publiek (alle andere personages, afgezien van Gregor, verdwijnen tijdens de monoloog van scène). Nova lijkt een ultieme poging van de auteur om een eenheid te herstellen, de monoloog *is* er plots als een deus ex machina. Nova geeft in een soms kontradiktorische epiloog deze wijsheid mee: "Ga over de dorpen". De scheiding binnenwereld-buitenwereld is opgeheven. "De natuur is het enige dat ik jullie kan beloven... Ik zie voor ons een groot rijk, dat nog leeg is. Laat de illusielozen boosaardig grijnzen: de illusie is de kracht van het visioen, en het visioen is waar."

Geforceerd eindpunt

Ueber die Dörfer is het geforceerde eindpunt van Handke's langzame terugkeer, ingezet door de roman *Langsame Heimkehr* (1979). Hoofdpersoon van *Langsame Heimkehr* is de geoloog Sorger, die in het Hoge Noorden van Alaska verblijft voor zijn wetenschappelijk werk en er een volstrekt *kultuurloos* landschap zo eksakt mogelijk tracht te beschrijven. Op een bepaald moment begint hem dat te lukken en vliegt hij terug naar Europa. De relatie ik-wereld, gekonkretiseerd in het *kijken* en de taal was voor Handke gekorrumpeerd door *overblijfsels*, resten kultuur van anderen en Sorger probeerde zich daarvan te ontdoen. In *Ueber die Dörfer* is dat blijkbaar gelukt. De visionaire taal en de imperatief van de slotmonoloog geven het geheel echter een totalitair tintje, à la *Born Again*-groenen.

Gelukkig heeft Maatschappij Discordia Handke's aanwijzing *Innige Ironie* ter harte genomen. Gerardjan Rijnders ironiseert zijn monoloog op een subtiele manier; niemand heeft ook belangstelling, iedereen verdwijnt behalve Gregor die hem dan uiteindelijk van scène sleept als een medium dat in trance is geweest en nu de uitputting nabij is. Iedereen akteert koel-afstandelijk, de nadruk wordt gelegd op de tekstbehandeling.

Discordia is niet in de val getrapt te trachten een *onspeelbaar* stuk op te vrolijken met hopen beelden à la Robert Wilson, die dan de (eventuele) finesses van de tekst hopeloos verdrinken. Discordia opteerde voor de tekst, en gelukkig heeft het daarvoor de traditie en het akteertalent in huis.

Peter De Jonge

Te frele 'Freule Julie'

"Met een modern psychologisch drama doet men er best aan het eens te proberen met felle zijbelichting, op een klein speelvlak en met akteurs zonder of althans een minimum aan schmink." August Strindberg, voorwoord bij 'Fröken Julie', Kopenhagen, zomer 1888.

De merkwaardige verhouding tussen de dramaturgische concepten van Strindberg en de aktuele enscenering van Mark Vankerkhove vindt, strikt gezien, zijn oorsprong en verklaring in de funktie die 'hedendaags' teater — zowel ten tijde van Strindberg als nu — in een heroriënteringskader had en heeft. Het medium wordt in vraag gesteld en herschikt aan de hand van persoonlijke nieuwe inzichten en de eisen die de Zeitgeist postuleert.

De overeenkomsten zijn frappant: in hun antitraditionalisme zijn ze tegen zowat alles wat naar burgerlijkheid ruikt, zowel inhoudelijk als formeel. En daardoor zijn ze, paradoxaal veelbetekenend, tegen wat populair is in negatieve zin. D.w.z. voor diepgang (akteerstijl, tematiek, enzovoort), anti-illustratief (géén beeldjes meer bij iets) met als pendant een meer 'realistische' enscenering (wat dan verder ook de inhoud van dat realisme moge zijn) en, teaterpolitiek gezien, ook gekant tegen het heersende teaterbestel. Strindberg is in zijn ideeëngoed zo verbazingwekkend aktueel, dat het Mark Vankerkhove bij wijze van spreken nauwelijks moeite kostte om de hierbovenvermelde suggesties trouw na te volgen.

Fin de siècle

En toch. In zijn uitzuivering van het medium teater behield Strindberg een element dat nu een struikelblok is: de illusie. En hier wipt Vankerkhove uit het Strindbergscenario. Voordat het eigenlijke stuk begint laat Vankerkhove een aktrice de beschrijving van het dekor, zoals Strindberg bij het stuk leverde, voorlezen: "Een grote keuken, waarvan de zijwanden door draperieën worden bedekt. De achterwand trekt zich van links schraags de scène in; op de linkerhelft hangen twee stellen keukengerei uit koper, messing, ijzer en tin, (...) iets meer naar rechts ziet men voor drievierde een grote gewelfde uitgang met twee glazen deuren, waardoor een fontein met een Amorbeeldje, bloeiende vlierstruiken en enkele bomen zichtbaar zijn. Ingangen rechts en links. Links op de scène een klein stukje kachelhaard met een deel van de smeedijzeren rookvanger...", enzovoort. En wat zie je? Links op de scène een serveertafeltje met een grote fles bier, enkele glazen, een doos Kleenexjes en nog wat rommel, rechts daarnaast een pedaalemmer. In het midden drie formica keukenstoelen en, op een kapstok tegen de achterwand, een helblauwe blaser. De scène, afgezoomd door zwarte doeken, is lang in de breedte en smal in de diepte; een witte streep lijnt het speelvlak af van de toeschouwersruimte. Twee helle spots staan zichtbaar opgesteld aan weerszijden van dit uitgerokken akteerstrookje.

Dit is geen ontluistering van Strindberg. Alleen is het teater zodanig geëvolueerd dat zijn naturalisme en de bijbehorende illusiegedachte ironisch bekommentarieerd (moeten) worden. De auteur is geen magiër-hypnotiseur meer, maar een leverancier van denkstof. De kern van het stuk — een 'aristokratische' bediende (Jean) die een onteerde graafsdochter (Julie) verleidt —, normaal gezien toegespitst op een psychologische karaktertekening en gekenmerkt door sociaal determinisme, wordt afgebogen naar meer aan de oppervlakte van de tekst liggende fenomenen, zoals hun belachelijke gedragingen, het opstapelen van het ene luchtkasteel op het andere, hun kleinburgerlijke visie op het leven en hun simpel-Freudiaanse droomverklaringen en verzuchtingen. Bij Strindberg moest een toeschouwer geloven in de illusies van de personages, bij Vankerkhove is illusie enkel illusie. De afstand daartoe wordt vormgegeven in het elementarisme van het dekor (met ironische kommentaar!) en in het letterlijk uitakteren van de tekst, waardoor in se psychologisch verantwoorde personages karikaturen van zichzelf worden. Als inhoudelijk verlengstuk van deze afstand fungeert enerzijds de zegging, die doorgaans maniëristisch is, met name overuitgelatenheid (Julie), over-letterlijkheid (Jean) en over-kruiperigheid (de meid); en anderzijds de aktualisering van het gegeven: een uitvergroting (over-vertaling) van fin-de-siècle ideeengoed in 'serieuse slapstick': een vrouw van vervallen adel die 'gek' doet dwz. danst in een volkskafee in de 19e eeuw, heeft als modern ekwivalent een als een hoer verklede (afzakkend kleed, sexy ondergoed, netkousen, naaldhakken), geaffekteerd-luidruchtige en gedrogeerd lijkende burgerlijke trut.

De boodschap kon niet duidelijker zijn. Maar wat, dankzij de zorgvuldige tekstanalyse, de sterkte van de voorstelling zou kunnen zijn, wordt de zwakte ervan door alles net iets te veel aan te dikken. De gimmick van de 'psychologisch gemotiveerde karikaturen' wordt op den duur helaas vervelend, zodat het vermoeden rijst dat 'tekstanalyse' soms heeft moeten wijken voor 'regievondst', wat in vergelijking met het vorige een erg minderwaardige bezigheid is.

Eric Vanhaeren

vervolg van p. 10

De Fontein is een zeer snel groeiende uitgeverij, dus Ambo, dat doe ik al niet meer; dat gaat de heer Pijfers doen.

Dat gevaar is wel aanwezig wanneer je een groot concern hebt, die een aantal uitgeverijen opkoopt, en ze dan op één hoop gooit, zoals De Boekerij en de Zuid-Hollandse Uitgeversmaatschappij, dat zijn twee uitgeverijen die opgekocht zijn door Elsevier. Het is nog heel moeilijk te ontdekken in hoeverre die twee uitgeverijen zich onderscheiden van de uitgeverij Elsevier.

Dat kan niet. Wij hebben verschillende types uitgeverijen. De direkteur van Cantecleer is een man die heel sterk is op het gebied van hobbyboeken, van schilderboeken, dat zou ik nooit kunnen.

Wim de Mont: *U gaat binnenkort naar Frankfurt.*

Wim Hazeu: Ik ga naar Frankfurt om me te oriënteren en datgene te kiezen wat ik nodig heb voor de versterking van de uitgeverijen afzonderlijk.

Eenrichtingsverkeer

Wim Hazeu: Frankfurt is een *trendbeurs*. Je ziet wat de trends zijn, bijvoorbeeld de aerobic-dancing, die is in Frankfurt begonnen zo'n twee jaar geleden. Nu is de trend computerboeken. Dat is een markt die niet voor mij interessant is, wel voor edukatieve uitgeverijen. Ik zit achter een Duitse auteur aan, daar zit iedereen achter aan.

Verder is er op Frankfurt, literair gezien, niet veel te beleven, denk ik, dit jaar. Je doet er feitelijk niet zoveel zaken hoor, maar het is wel zo dat bestseller-auteurs als Harold Robbinson of Konsalik, worden opgespaard tot aan de Frankfurter Buchmesse. Ik ben op de bestseller-markt niet zo erg bezig.

Wim de Mont: *Is er ook belangstelling voor Nederlands(talig)e auteurs?*

Wim Hazeu: Nou, vooreerst zijn er weinig Nederlandse auteurs die een agent hebben. De Stichting voor Vertalingen, een door Nederland en Vlaanderen gesubsidieerde instelling is op de Buchmesse aanwezig met een eigen stand, en de direkteur daarvan, Joost de Wit, zet zo nu en dan eens een titel weg, met name in Skandinavië of in Oost-Europa, al heb je er weinig aan in Oost-Europa, want je mag geen auteursgeld innen. Dat geld moet je in het land zelf opmaken. Maar over 't algemeen is de belangstelling voor de Nederlandse literatuur minimaal, en soms is het ook wel zo dat je daar kwaad op kan worden... Het is frustrerend.

Er zijn wel bepaalde boeken die verkocht worden in het buitenland, maar die liggen meer in de nonfictionsfeer. Wetenschappelijke boeken, filosofische werken, en zo nu en dan een 'lief' boek, zoals Bosmans daar, die in Duitsland een topoplage haalt. Rien Poortvliet... Dat soort boeken.

Wim de Mont

WILLIAM VORTHUIZEN

Een rijkswachtkombi met loeiende sirene passeerde voorbij De Brok, *en wekte William Vorthuizen, vast* medewerker aan het elke donderdag verschijnende studententijdschrift VERO, uit een hazeslaapje, dat hem bevangen had tijdens een — nu al twee uur en een half durende — redaktievergadering. In zijn eerste schrikreaktie, bij het zien van de norse gezichten van de overige redaktieleden die blijkbaar poogden hem iets duidelijk te maken, schoten aan zijn geestesoog beelden van de laatste grote vakantie voorbij...

Een paradijselijk optrekje ergens in West-Vlaanderen... Samen met een vriend bracht hij er een welverdiende rustperiode door. De werkzaamheden tijdens het akademiejaar hadden hem zo aangevreten dat hij nauwelijks nog de moed had kunnen opbrengen om te studeren, en zich beperkt had tot enkele eenvoudige eksamens. Het resultaat van die keuze was niet erg bemoedigend, maar hij troostte zich met de gedachte dat hij de journalistiek in Leuven met zijn serie over de Franse hogescholen dan toch tot een beduidend hoger peil had weten te brengen dan wat zijn kollega's er vroeger van terecht brachten. Die kwamen hoogstens tot wat droge verslagen, terwijl hij dan toch minstens voor de lezer zijn vinger aan de pols van het tijdsgewricht (of hoe zegt men dat...) had gelegd.

Maar de vermoeidheid had dus toegeslagen, en William rustte uit. Af en toe wat kokerellen, hier en daar een kursusje doorbladeren, en vooral... veel zonnen. Opstaan bleef echter een probleem, zelfs na drie weken zaten zowel hij als zijn vriend nog steeds met een vreselijke 'smoel' aan de ontbijttafel. William had daar na een tijd iets op gevonden. Een goede joernalist vindt overal wel iets op tenslotte... Hij had nog een paar speelgoedpistooltjes op zolder gevonden, en om de moraal wat hoog te houden stelde hij voor om elke morgen een goed-humeur-duel te organiseren. Kussengevecht was zo banaal.

Half augustus, William herinnerde zich nog levendig de pijn in zijn onderbuik toen hij de stapel onaangeraakte kursussen inspekteerde die nog te blokken viel, de pistooltjes hielpen niet meer tegen *ochtendhumeur en eksamenparanoïa*, en hals over kop vertrokken hij en zijn vriend met de auto naar Leuven. Op de achterbank een stapel papier, en in een diplomatenkoffertje (dat William altijd meenam als hij op interview trok — hij propte het dan vol met buitenlandse tijdschriften die hij achteloos tussen de kassetterekorder door op tafel liet glijden — om de tegenspeler wat te intimideren, psychologische oorlogsvoering van de pers tegen de korruptie als het ware) de twee speelgoedpistooltjes met kartonnen ammunitie inkluis.

Onderweg verveelde hij zich stierlijk: zijn vriend had pas zijn rijbewijs veroverd (iets wat William overigens ook graag zou doen) en moest nog al zijn aandacht op de weg houden, wat niet te best lukte. Het was nog vroeg, en zijn vriend kon zich met moeite wakker houden. Om hem wat op te monteren haalde hij een speelgoedgeweertje fluks uit zijn diplomatenkoffertje, en zei dreigend tegen zijn vriend: "Cheer up, boy", een mededeling die hen onverhoeds een ander rijvak indreef. De uitlatingen van zijn vriend bevestigden Williams vermoeden dat hij maar best niet te geinig kon zijn, en hij beperkte zijn aktiviteit tot het inspekteren van de revolver. Verdomd goede namaak was dit eigenlijk wel, bedacht hij, en tegelijkertijd viel het hem op dat een Ford Taunus, met een onfris zandkleurig uitzicht, en een onfris BOB-met-walrussnor ("net als in Chandler", dacht William) -type achter het stuur. Hij kleefde bijna aan de bumper van hun auto. William probeerde zijn vriend er attent op te maken, maar diens gebrek aan joernalistieke achtergrond belette hem natuurlijk te begrijpen dat verspieders overal kunnen zitten. Zeker iemand als William was een gegeerde prooi voor allerhande organisaties die het daglicht schuwen.

Zijn argwaan werd nog meer gewekt toen de Taunus plots hun bumper loste en parkeerde naast een oranje praatpaal op de pechstrook...

(wordt vervolgd)

Werkgroep Voeding

Water

Als je iemand vraagt waaruit een goede voeding bestaat, noemt hij of zij zelden of nooit water. Nochtans is water één van de belangrijkste noodzakelijkheden voor het organisme: ruim 65% van het menselijk lichaam bestaat uit water. Dat je maximum 5 weken zonder voedsel kan lijkt veel, maar 1 week zonder vochtinname is levensgevaarlijk. Immers je bloed zou indikken, je adertjes verstoppen, je nieren blokkeren... kortom je krijgt een shock. Inderdaad als je 1/5 van je lichaamsvocht verliest, treedt dood in door 'deshydratatie' (= uitdroging). Daarbij komt nog dat de verschillende biochemische reakties die de werking van het lichaam regelen, zich maar kunnen afspelen in een waterige omgeving. Zonder water zouden de verschillende voedingsbestanddelen hun oorspronkelijke rol niet kunnen kunnen vervullen.

Die 65% vocht in je lichaam zorgt ervoor dat de lichaamstemperatuur konstant blijft, dat afvalstoffen worden afgevoerd en dat de voedingsstoffen die in het lichaam zijn opgenomen, op hun plaats van bestemming komen.

Het lichaam is een wonderlijk organisme: het waarschuwt altijd voor tekorten. Neem je te weinig vocht op, dan krijg je gewoon 'dorst'. Maar opgelet: het feit dat je dorst hebt wil zeggen dat het lichaam alarmeert, je hebt al een onevenwicht in je waterhuishouding. Dorst krijg je doordat je bloedvolume daalt en je bloed dikker wordt. Het speeksel in je mond is vocht dat uit het bloed onttrokken wordt. Minder vocht in je bloed, dus minder en gekoncentreerder speeksel. Het plakkerig gevoel in je mond zegt je dat het tijd is om te drinken!

Drink ook niet teveel ineens. Het duurt een tijdje voor je maag het opgenomen water heeft opgezogen en verwerkt in je bloed. Maar de gulden regel is en blijft: beter voorkomen dan genezen! Neme regelmatig vocht op. Hoeveel moet je nu drinken of beter gezegd hoeveel vocht heeft je lichaam nodig? Om dat te weten stellen we jullie de vochtbalans voor: de naald van de balans moet minstens in evenwicht staan. Evenveel innemen als afvoeren is dus vanzelfsprekend.

Vocht innemen kan je maar langs 1 toegangsweg: je mond en de daarachter liggende spijsvertering. Voeding is dus belangrijk. Zoals je in één van de vorige artikels kon lezen dat er 2 soorten vetten zijn, nl. de zichtbare (broodsmeersel en olie) en de onzichtbare (gebak, chocolade, vleeswaren, ...), zo heb je ook de voedingsmiddelen met de zichtbare en onzichtbare vochtgehaltes. Deze met een zichtbaar vochtgehalte zijn natuurlijk de dranken: water, melk, koffie, thee, ... De onzichtbare zijn praktisch alle gewone voedingsmiddelen zoals: brood, vlees, kaas, groenten, fruit, enz... Wist je dat groenten en fruit voor meer dan 90% uit water bestaan, brood voor 40%, vlees gemiddeld 60% en kaas 40 tot 80%.

Een derde innamebron is meer ingewikkeld: het is het zuiver water (H^2O) dat in ons lichaam vrijkomt bij de chemische oxydatie (= verbranding) van energierijke voedingsstoffen (zoals suikers, vetten en eiwitten). Dit is allemaal ingewikkelde scheikunde waar jullie in dit verband toch niets aan hebben, zodoende besparen we jullie de details.

Cijfers nu, wat nemen we nu gemiddeld *in* per dag:
- dranken: 1100-1200 ml;
- uit de voedingsmiddelen: 500-800 ml.;
- uit de verbranding van energieleverende voedingsstoffen: 300-500 ml..

gemiddeld samen een 2200 ml. ofwel 2,2 liter.

Eenmaal dat vocht in je lichaam zit vervult het zijn taak voornamelijk als transportmiddel en zal het het lichaam moeten verlaten of je zou anders nogal eens opzwellen. Het belangrijkste verlies gaat langs het toilet: de urine en faeces... De nieren filteren het bloed, lossen gif- en afvalsstoffen op in water en scheiden ze uit. De vaste afvalsstoffen (= faeces) bevatten een natuurlijk vochtgehalte om de uitscheiding te vergemakkelijken.

Belangrijk is ook de huid. Als natuurlijk warmteregelaar zal de huid water afgeven door dit te verdampen en zo het lichaam op een konstante temperatuur houden. Dit is een niet te onderschatten funktie. Verder nog is er een verlies via de longen waar er vochtige warme lucht wordt afgescheiden.

In getallen geeft dit gemiddeld per dag richting *uit*:
- urine: 1000-1300 ml.;
- faeces: 80-100 ml.;
- zweet: 550-600 ml.
- via de longen: 370-400 ml.

gemiddeld 2200 ml. of eveneens 2,2 liter.

Zo zie je dat de vochtbalans in evenwicht is. De Werkgroep kan je dan ook aanraden na elke maaltijd voldoende te drinken: water, melk, koffie, vers fruitsap... Vermijdt echter suikerrijke dranken en overdadig alkoholgebruik. En verder: volg de maaltijdschijf!

Denk eraan: gewoon leidingwater is goedkoop en ruim voorhanden, te drinken naar hartelust.

Waar er water is, is er leven. Proost!

P. JANSSENS: COLUMN

Artists only.

1. Je hebt zo'n bepaald slag mensen. Je hebt zo van die mensen die dingen maken. Schilderijen en zo. Of boeken schrijven, toneelstukken. Vlaamse filmpjés maken. Mensen die met kunst bezig zijn. Gunst. Artiesten. 'Artiesten'. Als mijn pa het over een 'artiest' heeft, voorspelt dat niet veel goeds. Fliérefluiter betekent dat dan, iemand met zotte kuren waar je niet op aan kan. 'Artiest' is voor hem een scheldwoord, net zoals in de Marollen, waar het in beledigende potentie enkel overtroffen wordt door 'architekt' (sinds er door het neerpoten van het Justitiepaleis meer rechtvaardigheid gebracht werd in de Marollen zijn de bouwheren daar niet meer goed gezien.

Ondankbaar toch, dat gepeupel. Nochtans staat hij niet afkerig tegenover kunst (indien tenminste een gepaste afstand kan bewaard worden), hij is penningmeester van de plaatselijke toneelvereniging, ik wil hem hier verdedigen, hij is ook lid van de plaatselijke kultuurraad.

Maar hij houdt niet van niet nagekomen afspraken, van mensen die hun eigen persoon als achterpoort inbouwen. Voor hem zijn bijvoorbeeld aannemers die door een waanzinnig lage prijsofferte, waar ze grachten slijk der aarde mee verliezen, in te dienen, de aanbesteding krijgen, hem dan in de luren proberen te leggen door minderwaardig spanbeton te gebruiken en die dan komen smeken om kompassie vanwege vrouw en kinderen en failliet, artiesten.

2. Korrektie van Van Ostaijens "U zal veel vergeven worden, want gij hebt veel films gezien". Moet zijn: "U zal veel vergeven worden, want gij hebt veel films gemaakt".

3. Scènes uit een artiestenleven op het land. Regieaanwijzingen artiest: misbruik het U door iedereen toegekende 'anders-zijn', wat dat ook moge inhouden. Verstevig Uw onaantastbare positie door onvoorspelbaarheid.

Chanteer een uitgever of organisator met Uw werk en vertel in interviews dat de artistieke vrijheid gefnuikt wordt. De waardering voor Uw werk stijgt evenredig met het aantal van Uw nukken.

Vervolg lezersbrieven

De steen...

Wie leest er eigenlijk en wie beschrijft er verder de Chaos? Ik? Jij? Hij?

Chaos: Logica bestaat niet, Rede ook niet en de werkelijkheid evenmin, en al deze beweringen zijn bovendien tot elkaar herleidbaar. Hoe kan een conclusie waar zijn als alle in de logische deductie gebruikte proposities waar zijn en als ook nog de juiste inferentieregels werden toegepast? Iedere uitspraak over waarheidswaarde is immers erg komisch en van verdacht allooi zo lang niet onomwonden aangetoond is dat er een meer dan toevallig verband bestaat tussen de diverse proposities die de redenering constitueren!

Wie kan er trouwens dit verband aantonen? Op welke wijze kan er nog iets bewezen worden indien dit inzicht niet mag worden opgebouwd vanuit de vanaf nu uiterst betwistbare logica? Zodra de achterkant van de Rede, of anders gezegd de logica van de logica in vraag gesteld wordt, deemstert de werkelijkheid weg en blijft alleen de Chaos. Zoveel is logisch.

Inderdaad in deze tekst is alles mogelijk, omdat zich hier en nu en op het oneindige parcours dat zich tussen alfa en omega uitstrekt de chaos en de logica eeuwig haasje over springen. Denken dat deze laatste gedachte origineel is zou al te onbescheiden zijn. Zo kan bijvoorbeeld zonder veel voorbehoud vermeld worden dat Nietsche dit alles ook al wist. Het motto 'alles is macht' is zulk een accurate samenvatting van dit eeuwige spel van elkaar aantrekkende en afstotende krachten, van appolonische en dionysische elementen, waarin wij allen moeten leven, dat het verwonderlijk is dat het besef van chaos ondertussen nog geen gemeengoed is geworden.

Een mogelijke verklaring is wellicht dat het onvoldoende is de chaos als onvoorspelbaar, ondoorgrondelijk, irrationeel of als een existentieel vacuüm te beschouwen. Het toekennen van al deze predicaten maakt chaos tot een hanteerbaar begrip, waardoor meteen een afbreuk gedaan wordt aan het ongrijpbare, transcendente karakter van de chaos. Werkelijke chaos is als een kameleon die nu eens voorspelbaar lijkt en op het volgende moment volkomen ondoorgrondelijk wordt. Kan men zo maar beweren dat H^2O op 100°C kookt? Als de bom valt en er geen mensen meer zijn om het water te koken wordt deze en iedere andere uitspraak, iedere relatie en ieder verband uiteraard onmiddellijk zinloos.

De zaak kan nog ingewikkelder gemaakt worden. Zo kan een bepaalde realiteit tegelijkertijd chaotisch en logisch zijn. Jürgen Stroop, Rudolf Höss, Oskar Schindler en Anne Frank, ze bevonden zich ongeveer gelijktijdig in Polen. Waar deze situatie Anne Frank en de duizenden andere joden die in deze lugubere omgeving afgeslacht werden totaal ontredderend en chaotisch moet toegeschenen hebben, vertoonde deze zelfde situatie voor Stroop en Höss waarschijnlijk toch een zekere logica. Een mens moet zijn gedrag toch op een of andere wijze kunnen verantwoorden. (Ik heb het niet geweten — Bevel is bevel — God heeft het zo gewild — De joden hebben Jezus vermoord. Men schrappe wat niet past.) De ware en heroïsche versmelting van logica en chaos kristalliseert zich echter in de figuur van Oskar Schindler: Een concentratiekamp organiseren waar de mensen in leven blijven, je moet maar op het idee komen. De chaos creëert inderdaad op ieder ogenblik een ruimte waarin men ongebreideld creatief (en logisch?) kan zijn.

Tenslotte uit de chaos zich ook in het niet volkomen voorspelbaar zijn van het ogenschijnlijk voorspelbare. Men kan zich bijvoorbeeld afvragen of de kennis van het oorspronkelijke scenario die deze vier hoofdrolspelers zouden bezitten hen tot de geschikte protagonisten voor een eventuele replay zou maken? Misschien wel, misschien niet. Het motiveren van de acteurs voor deze tweede opvoering zou wel eens moeilijkheden kunnen opleveren. Het staat evenwel vast dat voorkennis geen enkele rol zou spelen en dat het drama een even weerzinwekkend verloop zou kennen.

De geschiedenis herhaalt zich inderdaad, maar nooit op exact dezelfde wijze. Het gruwelijke is dat de mens telkens weer beetgenomen wordt door deze schijnbare verscheidenheid en dat de geschiedenis juist hierdoor telkens weer opnieuw de kans krijgt zich te herhalen. The only thing we learn from history, is.... that we don't learn from history.

Chaotica en logica. Verscheidenheid en gelijkheid. Jürgen Stroop, Rudolf Höss, Oskar Schindler en Anne Frank, zij mogen alle vier de bevrijdende lach der Goden lachen, want zij weten precies waarover het gaat. Wij zijn allen het slachtoffer van wrange grapjes, maar dat... wist je al.

Deze tekst is, zoals jullie wel zullen vermoeden, een uitweiding naar aanleiding van het overigens amusante en interessante stuk 'De steen in de kikkerpoel' van 3 november, Veto nr. 6. Zo het publiceerbaar is, gelieve dit dan te doen.

T.H.

(naam en adres bekend bij redaktie)

Geen twee indigesties

Aan Alma 2 zijn er twee ingangen. Geen ervan kan men informatieloos passeren. Niet alleen ik heb daar mijn buik vol van (stel u voor: dat alvorens te gaan eten!). Het is niet omdat de heren Links & Rechts het nodig achten publieke polemieken (?) te voeren, dat ik deel dien uit te maken van het publiek. Zelfs buiten de kalme periode van Pasen niet, tijdens dewelke de genoemde heren Tijd zat hebben om hun heldendaden op papier te zetten — aldus papieren heldendaden opvoerend.

Daarom stel ik voor — uiterst demokratisch en desondanks gemakkelijk realiseerbaar — dat de heren Politici zich voortaan enkel en alleen aan de telefooncel-ingang opstellen, zo de plaats ruimend voor de kulturele aankondigers, die zich in blok, en zodoende gemakkelijk te vinden, aan de andere ingang verzamelen.

Indien de genoemde heren hiertoe bereid zouden zijn, en zich derhalve achter deze oproep tot geringere opdringerigheid zouden scharen, raad ik hen alvast aan de oplages van hun gewrochten drastisch te verminderen.

vanwege het CPL,
Pascal Cornet

ZOEKERTJES

● **Wie volgt ook Gilwell** voor groepsleiding, in weekends, kursus van VVKS/M nr. 8380 in De Brink en heeft nog plaats vrij in auto vanuit Leuven? ZW De Geest Dominique, Vlieberghstraat 6/3 Leuven.

● **Chris doet al uw typwerk** snel, verzorgd en met ervaring (thesissen enz.) op een IBM-machine. Tel. na 18.30 u. 016/56 39 98.

● **Te koop.** Oude witte retro damesfiets. In zeer goede staat. Vraagprijs 2 500 fr. Tel. 015/41211.

● **De vzw vzw zoekt** nog filiaalhouders buiten Leuven, in uw eigen gemeente. Bent u geïnteresseerd? Kontakteer schriftelijk vzw vzw, Brusselsesteenweg 30, Leuven.

● **Zoek** tweedehands rekenmachientje, beperkt programmeerbaar (wetenschappelijk) ZW Pleinstraat 28, 's avonds tussen 19 en 22 uur. Hugo De Sutter.

● **Verloren:** sleutel met opdruk Patent nr. Speciaal model, geen insnijding maar gaatjes op platte kant te bezorgen: Naamsevest 144, tel. 016/23 26 32.

● **Te koop:** Rademaker 'Sociologische Encyclopedie' (Aula). 4 delen, 1138 pp., perfekte staat. 850 BF. (i.p.v. 1200 fr.) St. Keukeleire, Tiensestraat 270.

ZOEKERTJE: 20 fr.

Gebruik onderstaand rooster. 1 teken per vakje, 1 vakje tussen de woorden. Zenden aan Van Evenstr. 2d

vervolg van p. 5

Studentenmarathon Antwerpen-(Mechelen)-Leuven:

Massasport voor duizendtal: groot sukses!

sekonden door *Guy Goossens*, tevens de eerste KUL-student in het klassement. De eerste vrouw in deze kategorie bereikte de aankomstlijn in 3 uur, 20 minuten en 40 sekonden. Haar naam: *Angèle Mertens*. In deze kategorie waren er 112 'vertrekkers' en 82 'aankomers'.

Stappers A'pen. 29 vertrekkers en 22 aankomers. Eerste man: *Strobbe Eric* met een tijd van 5 uur, 32 minuten en 21 seconden — niet onmiddellijk wat je een zondagnamiddagwandelingetje noemt... Eerste vrouw: *Riet De Wachter*, tijd: 6 uur, 38 minuten en 35 sekonden.

Het aantal *lopers* dat in Mechelen vertrok, kent u reeds. Er kwamen er 554 aan; 155 gaven dus op, vertrokken niet of werden niet geregistreerd. Eerste man: *Huberland Thierry*. Tijd: 1 uur, 13 minuten en 40 sekonden. Eerste vrouw: *Karine Nevelsteen*, en wel met een tijd van 1 uur, 24 minuten en 42 sekonden.

Tenslotte: *stappers Mechelen.* 86 aangekomenen (de deelnemers kan ik niet afleiden uit de komputerlisting — (1) en de eerste man deed er 2 uur, 31 minuten en 39 sekonden over. Zijn naam: *Robert De Cort*. De eerste vrouw kwam nog geen minuut later binnen: *Liesbeth Goris* arriveerde met een tijd van 2 uur, 32 minuten en 35 sekonden.

En nu op naar de 24 uren, en hopen dat er volgend jaar 2000 deelnemers zijn aan de marathon...

Wim Verhelst

(1) Op de valreep bereikt mij nog het bericht dat het niet aan een 'programmeermankementje' van de komputer was te wijten dat zich de nodige problemen voordeden, maar wel aan een... stroompanne (kortsluiting) in het Sportkot. Doe dan 'es al die moeite!

AGENDA

Donderdag 17 november

MIME 20.00 u. ***Mummenschanz***. Internationaal gezelschap van masker- en mime-tovenaars. Stadsschouwburg.

LEZING 20.00 u. ***Hypnose en demonstratie*** door *Dhr. Piet Linden* (hypnotherapeut). Org. Kreaton. In Aud. Kult. Centrum, Brusselsestraat 63. Inkom 120/150 fr. niet-studenten.

DEBAT 20.00 u. ***Modellen voor oorlog en vrede*** met o.a. *G. Aupers* (KULeuven), *G. Van Velthoven* (KMS Brussel) en *W. Leirman* (Vredesinstituut KULeuven). In Aud. De Molen, naast Arenbergkasteel te Heverlee. Org. VTK.

VOORDRACHT 20.00 u. ***Belgie: unitarisme/federalisme*** met *J. Desmarets* en *L. Vandenbrande*. In Maria-Theresiacollege 00.14. Org. CDS.

Vrijdag 18 november

FEEST 20.30 u. ***Fiesta Latina***, met optreden van *Carlos Meya Godoy, Canto Libre*. In Lido. Inkom kassa 120/VVK 100fr. VVK in Wereldwinkel, SOS-Wereldhandel, Kritak, Stuc, Appel, Libertad. Org. Leuvense Solidariteitskom.

FILM *STUCTHEATER 'NAM' WERD AFGELAST!*

ELECTIONS from 6 p.m. till 8 p.m. ***ISOL*** In ISOL-bar.

FILM *Filmshow: Strawberry Statement*. In ISOL.

Zaterdag 19 november

KURSUS ***Beeldende ekspressie met mentaal- en sociaal gehandikapten***. Info: Stichting L. De Raet, tel. 02/241.88.33

FILM 20.30 u. ***De Vijanden*** van *Hugo Claus*. In 't Stuc. Org. DAF. **(zie ook p. 8)**

Zondag 20 november

FILM 20.30 u. ***De Vijanden***. Zie zaterdag 19 november.

Maandag 21 november

KOTFUIF In de zaal der Hallen. Inkom 49 fr.

INFO-AVOND 20.00 u. ***De Groenen*** In Aud. Ves. Org. Agalev-Leuven.

FILM 20.30 u. ***Bij de beesten af*** In Aud. K, Celestijnenlaan 200. Inkom 60 fr. Org. Landbouw/VTK/Wina

FILM 09.15 u. ***Nieuws uit Uhlenbusch*** van *Rainer Boldt*. In 't Stuc. Org. Jekino & Stuc.

FILM 13.15 u. ***Tarka de Otter*** van *David Cobham*. In Stuc. Org. Jekino en Stuc.

FILM 20.00 u. en 22.30 u. ***Casta Diva*** van *Eric De Kuyper*. In Stuc, in kader van Belgian Minimal Cinema **(zie ook pagina 8)**

Dinsdag 22 november

LEZING 20.00 u. ***Zalig zij die treuren***. In Stedelijke Voordrachtzaal, Leopold Vanderkelenstraat 30. Inkom gratis. Org. Rozekruisers Genootschap.

FILM 20.00 u. ***Pierre*** van *Jan Decorte*. In Stuc. Met vooraf een inleiding door *Dirk Lauwaert*. In kader van Belgian Minimal Cinema **(zie ook p. 8)**

Woensdag 23 november

KURSUS ***Kreatief Drama*** (start; verder nog 3 zaterdagen en 13 avonden tot maart '84). Info: Stichting L. De Raet. Tel. 02/241.88.33

LEZING 20.00 u. ***Telepatie, helderziendheid en telekinese, met experimenten*** door *Robert Van Daele*. In Aud. van Sted. Kult. Centrum, Brusselsestr. 63. Inkom 150/120 studenten.

FILM 20.00 u. ***News from home*** van *Chantal Akerman*. In Stuc, in kader van BMC **(zie ook pagina 8)**

FILM 20.30 u. ***Gombrowicz: voorvallen, avonturen*** van *Jan Decorte*. In Stuc, org. BMC **(zie ook pagina 8)**

LEZING 16 tot 18.00 u. ***Ethische aspekten van het vredesprobleem*** door *Prof. dr. V. Werck* (KUL). In Aud. Ves. 03.12. Org. Centrum voor Vredesonderzoek.

Donderdag 24 november

FILM 22.30 u.' ***Je, tu, il, elle*** van *Chantal Akerman*. In Stuc. Org. BMC **(zie ook pagina 8)**

FILM 20.00 u. ***Hedda Gabler*** van *Jan Decorte*. In Stuc. Met vooraf inleiding door *Dirk Lauwaert*. org. BMC **(zie ook pagina 8)**

CYCLUS 20.00 u. ***Communicatie op gemeenschapshuizen***. Eerste deel. Parochiecentrum Jan Stasstraat 2. Met baravond om 21.30 u.

TENTOONSTELLINGEN

VAN 4 TOT 27 NOVEMBER ***Georges Francis*** in Galerij Embryo, Naamsestraat 49.

VAN 11 TOT 26 NOVEMBER ***J.P. Minckelers: 200 jaar gas***. Universiteitshalle, maandag tot zaterdag van 10 tot 17.00 uur.

Redaktie: Veerle De Moor